

Regyei Ujság

Noviszád, 1939 május 9, kedd

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSŐ

20. évfolyam 127. szám

Mussolini Berlinbe utazik a német-olasz szerződés aláírására

**A fegyverhatalmak kölcsönösen elismerték egymás igényeit
— Jugoszlávia belső megerősödése mindkét fegyverhatalom
érdeke — írja az olasz sajtó**

A Matin szerint Mussolini a közel jövőben Németországba utazik, hogy Hitlerrel együtt aláírja a Milánóban létrejött katonai és politikai szövetségről szóló szerződést. A szerződés részleteinek és pontos szövegének kidolgozása diplomáciai uton történik meg

és néhány hetet vesz majd igénybe. A szöveg elkészültével Mussolini — ugyanúgy mint annakidején a fegyverszerződés megkötésénél — Németországba megy és Hitler vendége lesz. A szerződés aláírása nagy ünnepek keretében történik meg.

hirt közli, hogy az olasz uralkodó júniusban Berlinbe utazik, hogy viszonzza Hitler kancellár múlt évi látogatását.

AZ ÉSZAKI ÁLLAMOK MAGATARTÁSA

Stockholmból jelentik: Svédország, Norvégia, Dánia és Finnország külügyminiszterei kedden Stockholmban értekezletet tartanak, amelyen döntenek a német kormány megnevezéséről. A svéd lapok szerint a norvég és a svéd kormány valószínűleg más formát ajánl majd Németországnak a baráti és jó szomszédi viszony továbbbi biztosítására, arra való hivatkozással, hogy egyik kormány sem kötött garanciaszerződést, mert azt nem tartotta összeegyeztethetőnek elvi és hagyományos semlegességével. A dán sajtó is a teljes semlegesség mellett van. A Politikén úgy tudja, hogy az északi államok közösen válaszolnak majd a német ajánlatra.

KITILTOTT LAPOK

Berlinből jelentik: A német sajtó értesülése szerint már egyetlen német ujságot sem engednek be Németlaktá lengyel területre.

szág jogosnak ismerte el Olaszország földközítengeri követeléseit. Olyan hírek is vannak, hogy Németország a szövetségi szerződés megkötése előtt megígérte Olaszországnak, hogy mérsékletet tanúsít majd a danzigi és keletporoszországi kérdés rendezésénél.

HIR AZ OLASZ URALKODÓ BERLINI UTJÁRÓL

Párisból jelentik: Több francia lap azt a megerősítésre szoruló a németlaktá lengyel területre.

Ezen a héten nyilvánosságra hozzák az angol-török egyezményt

Anglia hadianyagát támogatja Törökországot háboru esetén

Londonból jelentik: Az angol sajtó értesülése szerint Sir William Sheeds moszkvai angol nagykövet az angol válaszcímek átadása előtt megkérdezi Molotovot, vajjon Litvinov bukása a szovjet külpolitikájának változását jelenti-e. Igenlő válasz esetén az angol nagykövet át sem nyújtja a jegyzéket, hanem utasításokat kér Londonból. Ha Molotov azt feleli, hogy a szovjet fenntartja eredeti külpolitikai irányát, akkor a nagykövet közölni fogja,

hogy Anglia ellenjavaslatának célja megegyezéssel megoldás létesítése. Az angol kormány nem utasítja hátróztottan vissza az angol-francia —szovjet katonai szövetséget ajánló javaslatot, de azt javasolja, hogy a szovjet egyoldalú nyilatkozattal igérje meg, hogy Lengyelországnak vagy Romániának segítségére sietne, ha függetlenségüket támadás érné. A Daily Mail szerint Majszki londoni szovjetkötvet biztosította lord Halifax külügyminisztert, hogy

Litvinov elejtése nem jelenti a szovjet-külpolitika megváltozását.

Párisból jelentik: A francia lapok értesülése szerint Potemkin Bukarestből Varsóba utazik. A francia sajtó moszkvai jelentése szerint Potemkin kivételével a szovjet egész diplomáciai személyzetét leváltják.

AZ ANGOL-TÜRÖK EGYEZMÉNY

Párisból jelentik: A Petit Journal értesülése szerint az angol-török megegyezést még e héten nyilvánosságra hozzák. A lap szerint Anglia az egyezményben biztosítja Törökország védelmét viszály esetére és kötelezettséget vállal, hogy Törökországot ellátja a szükséges hadianyaggal, Törökország viszont kötelezi magát, hogy háboru esetén negyedmillió katonával Franciaország és Anglia segítségére siet és a két nagyhatalom rendelkezésére bocsátja nehéz tüzérségét, tankjait és légi haderejét, azonkívül biztosítaná az angol olajvezetékét.

A német hajóhad a spanyol partoknál

Madridból jelenti a Havas: A gyakorlatra indult német hadihajók megérkeztek a spanyol partokhoz. A német hajók Vigo és környékén kötöttek ki.

A német hajóhad tiszteletére egész sor ünnepséget rendeztek.

Kopenhágai jelentés szerint a német hajóhad egy része Dánia közelében, a Skaggerak-szigeteken végzi a gyakorlatokat. A háboru óta most történik meg először, hogy a német hajóhad a Jütland félsziget közelében gyakorlatozik. A gyakorlatokban 32 hadihajó vesz részt.

Németország Mexikótól vásárol petróleumot

Washingtonból jelentik: Amerikai olajmágnások körében az a hír járja, hogy dr. Schacht Mexikóban időzik. Ugy tudják, hogy a német birodalmi bank volt elnöke érintkezésbe jut Cardenas mexikói elnökkel is arra nézve, hogy a német birodalom petroliumvásárlási szerződést kössön Mexikóval.

Németország és Mexikó között már régebben tárgyalások folynak petroliumvásárlásra. Ezek a tárgyalások hamarosan befejeződnek és Németország nagymennyiségű petroliumot szállít Mexikóba.

Jugoszlávia megerősödése a fegyver érdeke

Rómából jelentik: Ansaldo az II Telegrafo-ban a milánói találkozóval kapcsolatban azt írja, hogy a megbeszélésen mindenképp a balti-tengeri kérdést tanulmányozták, majd megvizsgálták az olasz követelések ügyét, Albánia megszállását és megállapították, hogy mindkét fegyverhatalom érdeke Jugoszlávia belső megerősödése és közeledése a tengelyhez. A danzigi kérdéssel kapcsolatban Ribbentrop ismertette Németország várható magatartását, Ciano pedig az olasz álláspontot. Ribbentrop kijelentette, hogy Németország támogatja Olaszország Földközi-tengeri érdekeit, Ciano viszont azt hangoztatta, hogy Olaszország teljes megértéssel viseltetik Németország balti-tengeri érdekei iránt.

Gayda szerint a német álláspont az, hogy a danzigi kérdést a város lakosságának önrendelkezése alapján kell megoldani, Lengyelországnak pedig érintkezést kellene keresnie Németországgal a legsürgősebb kérdések megoldására. A Stampa szerint Róma és Berlin megállapította, hogy a Duna vidék immár a tengely politikai érdekkörébe tartozik.

A Matin szerint Mussolini a danzigi problémát területcserével kívánja megoldani.

A SZENTSZÉK BÉKEAKCIÓJA

Londonból jelentik: A Reuteriroda értesülése szerint a pápa a lengyel-német vita békés elintézésének előmozdításán fáradozik. A Reuteriroda értesülése szerint a Szentszék mindent el akar követni a békés megoldás érdekében. Bár a kezdeményezés még nem hozott kézzelfogható eredményt, a Vatikán továbbra is megfeszített diplomáciai tevékenységet folytat a béke érdekében minden európai fővárosban.

AZ IGÉNYEK KÖLCSÖNÖS ELISMERÉSE

Párisból jelentik: Francia beavatott körökben a milánói tárgyalások legnagyobb eredményei abban látják, hogy Olaszország elismerte Németország igényeit Középeurópa keleti részében és a Balti zónában, viszont Németor-

MILÁNÓBAN NÉMET-OLASZ KATONAI SZÖVETSÉGET KÖTÖTTEK

A milánói találkozó döntő csapást mért a bekerítési politikára — írja a német sajtó — Olaszország tovább közvetít Berlin és Varsó között

Milánóból jelentik: Ribbentrop és Ciano megbeszéléseiről a következő hivatalos közleményt adták ki:

Ribbentrop birodalmi külügyminiszter és Ciano olasz külügyminiszter a május 6-án és 7-én Milánóban folytatott megbeszélés alkalmából gondos vizsgálat alá vették a jelenlegi politikai helyzetet. Újból megállapították kormányaik felfogásának minden irányban való teljes megegyezését és elhatározták, hogy a két nép szoros kapcsolatának politikai és katonai egyezményrel adnak kifejezést. A két tengelyhatalmat e tekintetben az a meggyőződés vezette, hogy ezáltal hatékony módon hozzájáruljanak az európai béke biztosításához.

A német távirati iroda római jelentése szerint a német-olasz katonai szövetség megkötésével kapcsolatban olasz katonai körök nagy jelentőséget tulajdonítanak a »hadserg napjának«, amelyet május 9-én tartanak meg Rómában. Ez alkalommal 300 ágyú, 300 páncélos gépkocsi, 1000 katonai gépkocsi és 700 gépesített löveg vonul el a Via del Impero az olasz uralkodó, Mussolini és Brauchitsch tábornok előtt.

A SZERZŐDÉS TÖRTÉNELMI JELENTŐSÉGÜ

Berlinből jelenti az Avala: A »Deutscher Dienst« a német-olasz politikai és katonai szerződés megkötése alkalmából többek között ezeket írja: Ez a szerződés történelmi jelentőségű, mert a Vezér és a Duce politikájának folytatását jelenti és megfelel a két nép akaratának és érzelmeinek. A külföldi sajtó több ízben kétségbevetta a tengely nemzetének összetartozását. A német-olasz politikai és katonai egyezmény megkötése elsősorban konstruktív hozzájárulást jelent az európai rend fenntartásához és a béke biztosításához a háborus uszítóknak azzal a kísérletével szemben, hogy a békét fenyegetésekkel, zsarolással és a háborus hangulat terjesztésével megzavarják és meggyöngyösköztetik a tengelyhatalmaknak az új Európa kiépítésére irányuló akaratát. A milánói találkozó eredménye döntő csapást mért a bekerítési politikára, amelyet Franciaország és Anglia egyes államok közreműködésével már régóta folytat a tengely ellen. Beck beszéde sem Németországnak, sem Olaszországnak nem adott okot arra, hogy a bekerítési politikáról vallott nézetüket felülvizsgálják. A milánói mű a legcélszerűbben száll szembe minden diplomáciai és katonai bekerítési törekvésekkel. Ez a szerződés áttörhetetlen gátat emel a háborus uszítók minden veszedelmes próbálkozása elé, amellyel Európát és a világot

szerencsétlenségbe akarják dönteni.

A Völkischer Beobachter többek között ezeket írja: Van egy dolog, amelyet a demokráciák mai vezetői sohasem érthetnek meg és ez az, hogy a tengely politikai realitása semmiféle háborus imperialista veszedelmet nem jelent Európára. Sohasem fogják megérteni, hogy az európai rendnek ez az új tényezője egészen más, mint a szövetségek rendszere, amelynek célja a hatalom és a birtoklás volt és amelynek legutóbbi példáját egyes angol politikusok bekerítési törekvéseiben láttuk. Ezeket a kísérleteket azonban a szomszéd államok túlnyomó többsége elutasította.

A Der Montag így ír: Az angol miniszterelnök és a lengyel külügyminiszter tudomásunkra adták, hogy a bekerítés politikai tényné vált. A demokráciák háborus lelkiállapotot teremtenek. Igazolja ezt a két állam minden politikai és diplomáciai tevékenysége az utóbbi időben. Az európai államférfiaknak most dönteniük kell, vajjon a német és olasz politika a béke igazi védelmét jelenti-e, vagy pedig azok oldalán maradnak, akik a bekerítés politikáját folytatják. Nincs kétségünk az iránt, hogy a nemzetek békét akarnak és a béke biztosítását azokra bizzák, akik ezt meg is tudják védeni.

A BÉKE HATALMAS ESZKÖZE

Rómából jelentik: A Stefani-iroda diplomáciai szövegíróje az egyezmény megkötésével kapcsolatban ezeket írja: Azok a végleges formák, amelyekre eddig már több célzás történt, most megmutatkoznak a milánói német-olasz egyezményben. A találkozó elhatározták, hogy véglegesen lerögzítik a tengely katonai és politikai szerződését. Ezt az eseményt a mai általános európai helyzet keretében kell megítélni, amelyet az jellemez, hogy a két nyugati nagyhatalom bekerítő politikát folytat Németország és Olaszország ellen. Azokat a szerződéseket, amelyekre Anglia és Franciaország ezt a politikát fel akarja építeni, szépszóval biztonsági szerződéseknek mondják, hangsúlyozva, hogy a szerződések békés jellegűek, valódi céljuk azonban az, hogy gátakat építsenek az háborus szövetséget alakítsanak.

A biztonság politikájának nevezett tervvel csak fokozzák a népek közti ellentéteket és egyenlenséget. Ezek a nagyhatalmak azt állítják, hogy a szerződéseket önzetlenül kötik, a valóságban azonban ennek az eljárásnak az a célja, hogy az államok egész sorát a nyugati nagyhatalmak ellenőrzése alá vessék. A semleges államokat felszólították, hogy lépjenek be abba a rendszerbe, amely-

nek célja a viszályterületek tagítása. A milánói találkozón ezt a helyzetet alaposan szemügyre vették. A milánói találkozó tehát a helyzet tisztázását eredményezte. A két hatalom állásfoglalását pontosan körvonalazott formában szabták meg. Ezzej egyidejűen összeomlottak mindazok a híresztelések, amelyek különböző lehetőségekről, főként a tengelyhatalmak közti törésről szóltak. A milánói szerződés a béke hatalmas eszköze. Olaszország és Németország politikai és katonai egységet alkot a népek nyugalmának megvédésére. Ez a szerződés teljesen realiztikus elgondolásokon nyugszik. A Milánóban megteremtett stabilitásnak olyan ereje van, hogy szavatolni tudja Európa új biztonságát.

A TENGEY EGYSÉGE MEGSZILÁRDULT

Párisból jelentik: A hétfő reggeli francia lapok nagy része megállapítja, hogy a német-olasz megegyezés révén a tengely egysége határozottan megszilárdult. Jóllehet a katonai egyezmény megkötésének Párisban nem tu-

Német-olasz vezérkari megbeszélések

Londónból jelentik: A Press Assciation a milánói megbeszélésekről ezeket írja: A kiadott hivatalos közlemény a tengelypolitika megerősödését jelenti és — úgy látszik — válasz Angliának Franciaországnak arra az erőszitesére, hogy támadásellenes csoportot alakítsanak Európában. A külügyminiszterek megbeszélésével egyidejűen vezérkari megbeszélések is folytak a két ország között. Mindaddig a két tekintélyállamot csak világnézeti fel fogasuk azonossága és a kommunistaellenes egyezmény kötötte össze, amely utóbbinak nincs katonai záradéka. Nagyobb érdeklődést kel: a hivatalos közleménynek az a mondata, amely a béke biztosítására vonatkozik. Meglehet, hogy Olaszország és Németország megnevezett biztositókat szándékozik ajánlani bizonyos kelet-európai államoknak, hogy »tengelycsoportot« lehellessen alakítani az Anglia védnöksége alatt álló csoport ellensúlyozására. A hozzájárulást, amellyel Németország és Olaszország békés korszak létesülését mozdíthatná elő örömmel üdvözölnék egész Európában. Chamberlain csak néhány hónappal ezelőtt jelentette ki az alsóházban, hogy Anglia kész volna megnevezett egyezményről tanácskozni Németországgal.

AZ EURÓPAI HELYZET NEM VÁLTOZOTT

Varsóból jelentik: Az Express Pórnny azt írja, hogy az olasz-német szövetség megkötése nem hozott változást a nemzetközi életben. A lap szerint inkább csak az olasz-német viszony rendezéséről van szó. A Gazeta Polska római tudósítója rámutat arra, hogy a katonai és politikai szerződés csak szentesíti a jelenleg is fennálló állapotokat. A lap szerint a szerződés nem mondja ki a katonai segélynyújtás kötelezettségét háboru esetére. A

lajdonitának nagy jelentőséget, mégis úgy vélik, hogy a tengelyhatalmak együttműködésének újabb megszilárdulása diplomáciai téren következményekkel járhat. A Petit Parisien nézetek szerint a milánói német-olasz katonai megegyezés csak kikristályosított egy már régóta fennálló tényleges helyzetet. A német-olasz katonai egyezmény megkötésének indítókai még nem egészen világosak, valószínű azonban, hogy Németország az ugynevezett bekerítési kísérlettel szemben illymódon akarja kidomborítani a tengely egységét. Párisban és Londonban a milánói közleményt teljes nyugalommal vették tudomásul — írja a lap.

A Jour római tudósítója szerint a német-olasz katonai egyezmény senki ellen sem irányul, másfelől viszont Olaszország felkérte Németországot, hogy kövessen el mindent a lengyel-német ellentét békés megoldása érdekében. A lap lehetségesnek tartja, hogy a német-olasz katonai szövetség a tengelyhatalmak későbbi nagy diplomáciai offenzívájának talaját készíti elő.

OLASZORSZÁG KÖZVETIT

Az Oeuvre értesítése szerint Olaszország azon fáradozik, hogy a lengyel-német ellentét ügyében közvetítő megoldás jöjjön létre. A lap valószínűnek tartja, hogy Róma felkéri Beck külügyminisztert a Berlinnel való tárgyalások megindítására, mert Róma Lengyelországot az európai politika igen fontos tényezőjének tartja. A továbbiakban a lap azt írja, hogy a német-olasz katonai és politikai egyezmény megkötése nem tett mély benyomást Párisban. Egyes körökben megjegyzik, hogy a milánói megbeszélések után kiadott hivatalos közlemény csak szentesíti a jelenlegi állapotot politikai, diplomáciai és katonai téren.

lengyel lapok cikkeiben az a meggyőződés jut kifejezésre, hogy az európai helyzet nem változott.

JAPAN IS CSATLAKOZIK AZ EGYEZMÉNYHEZ ?

Rómából jelentik: Olasz politikai körökben valószínűnek tartják, hogy rövid időn belül Japán is csatlakozik a német-olasz katonai szövetséghez. A tokiói kormány már megtette a kezdeményező lépést, de a terv csak akkor válik valóra, ha London és Páris tárgyalásai a szövettel hármasszövetség megkötésére vezetnek.

A kínai csapatok elfoglalták Kanton vasútfállomását

Sikeres kínai támadások

Honkongból jelenti a Havas: Kínai forrásból származó hír szerint a kínai csapatok elfoglalták Kanton egyik külvárosát és vasúti pályaudvarát. A japánok többszáz embert veszítettek. A japánok tankokat küldtek a veszélyeztetett helyekre. Ha a Formosa szigetéről utnak indított japán csapatok nem érkeznek meg

gyorsan, akkor

a japánok nem tudják tovább tartani Kanton.

A Central News jelentése szerint a kínaiak teljesen körülférték Nancsangot, Kjangszu tartomány székhelyét. A japánok át akartak menni a Han folyón, de ezt megakadályozták.

TELEKI:

Magyarország épségét nem fenyegeti veszedelem

és nyugati határainak biztonsága minden tekintetben fennáll

Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök vasárnap délelőtt Szegeden, a Városi Színházban mondotta el nagy érdeklődéssel várt beszédét. A beszéd fontosabb részei a következők:

— A keresztény, nemzeti és egyben szociális politika Szegedről indult ki. A keresztény és nemzeti politikáról már akkor megmondtam, hogy a kettőt együtt és egyszerre akarni és gyakorolni nehéz, nagy vállalkozás. Most sem vallok mást. Csak a feladatok változtak azóta és ezek a feladatok jelentékenyen meg is nőttek. Husz év előtt az volt a főfeladatunk, hogy kiszabaduljunk a béklyók közül, amelyek kezünket megkötötték. Arra kellett törekednünk, hogy a magunk politikáját csinálhassuk, hogy megtaláljuk helyünket Európában és a világ nemzetei között, hogy idővel elérjük az egyenjogúságot és hogy a magunk házatáján a magunk gazdái lehessünk.

Ma sokkal erősebbek vagyunk, viszont igen sok új feladattal állunk szemben. Lassan és fokozatosan emelkedtünk fel a háborus vereség, Trianon és a kommunizmus által okozott mélységekből a nemzeti függetlenség, a nemzeti erő, a nemzeti önérték és a külvilág által való megbecsülés lépcsőjén. Ma már büszkén mondhatja a magyar miniszterelnök itthon és a külföldön is, hogy saját lábunkon állunk és senkinek önszántunkon kívül nem vagyunk elkötelezve semmire. Nincs okunk semmi csüggedésre, nincs okunk arra, hogy a nemzet, amely ezer esztendő alatt annyi viszontagságon ment át, hisztériásan figyelje a köznap eseményeket és nincs oka a napi eseményekről azt gondolni, hogy azok az ő sorsára bármiféle kihatással vannak. A nemzetek sorsa nem a napi eseményektől függ, hanem a nemzet saját erejétől és akaratától.

TIZENÖT ÉV MULVA MAJD ELOLVASSÁK...

Teleki ezután felemlítette, hogy amikor a párisi béketárgyalások idején, mint a magyar delegáció tagja Párisban járt, megkérdezték tőle, mint a békeküldöttség tudományos munkálatainak előkészítőjétől, hogy miért irtak össze annyit, hiszen azt senki sem fogja elolvasni. Tudom — feleltem —, hogy most nem fogják elolvasni, de tizenöt év mulva majd elolvassák. Ez a jóslat beteljesedett.

Már husz év előtt is keresztény politikát hirdettünk, a keresztény Magyarország visszaállításának politikáját, a liberális korszak eltávolítását után. Amikor 18 év előtt mondott beszédemet most átolvasztam, megállapítottam, hogy beszédem ugyanazokat a gondolatokat tartalmazta, mint a most letárgyalott és tegnapelőtt kihirdetett törvény indoklása. Benne volt már abban

a beszédben is a figyelmeztetés a hazai zsidóságra azon részéhez, amely valóban idetartozónak vallja magát, hogy kötelessége volna élesen és határozottan szembefordulni az újonnan bevándoroltakkal. Sajnos, ez nem történt meg, legalább is nem általánosságban. Most csak azt kérem, hogy ezt a fejezetet egyelőre zárjuk le. Most már ne legyen ez a téma többé, mert vannak más feladataink is ebben az országban. (A hallgatóság köréből itt közbeszóltak: Végrehajtani!) A végrehajtás a mi dolgunk és az már nem a választóközönség feladata. Én bizalmat kérek, sőt husz éves multam alapján — követeltem a közbeszólótól is. A végrehajtás az én dolgom, az övé pedig az, hogy a maga dolgát végezze. (Viharos helyeslés.)

A Felvidék és Kárpátalja visszatérése két új feladatot jelent, még pedig most már két nagy magyarországi feladatot: az országfentartás korszakából átmegyünk az új, nagyobb Magyarország megépítésének korszakába, a keresztény Magyarország kiépítésével pedig áttérünk a

keresztény védelemről, a védelmi bástya kiépítéséről a mindennapi nehezebb munka feladataira.

A MAGYAR KÜLPOLITIKA

A mi külpolitikánk, amelyet ma már folytathatunk, szabad külpolitika. A közelmúltban még csak azal foglalkozhattunk, hogy figyelmeztessük a világot: itt vagyunk és velünk igazságtalanság történt. Közvéleményt igyekeztünk teremteni, amely elég erős arra, hogy később barátság fejlődhessek belőle. A külpolitika, amelyet ma folytatunk, az olasz—magyar szerződéssel indult meg, mint egy évtizede. A bécsi döntés egy, ami a felfogásunkkal tulajdonképpen nem tökéletesen egyező elv alapján jött létre, a nemzeti arányszám alapján. Ezen az alapon kaptuk meg a tisztán magyar többségű területeket. Ezután új helyzet jelentkezett: Cseh—Szlovákia tökéletes felbomlása és ebből kifolyóan Kárpátalja visszaszerzése. Ezzel azután elértük a közös lengyel—magyar határt.

Magyarország épségét nem fenyegeti veszély

A Róma—Berlin tengellyel a legszorosabb barátságot tartjuk fenn. Azok a látogatások, amelyeket a külügyminiszter urral a legutóbbi napokban tettem, szintén ezt bizonyítják. De nemcsak a mi részünkről van ragaszkodás, hanem a másik oldalon is, mert a tengelyhatalmak ismerik és felismerték Magyarország értékét a Dunamedencében, Magyarország értékét, mint országot és Magyarország értékét, mint nemzetét is. Ezzel szemben sokszor hallatszanak szerte az országban mindenféle defetista hangok. A külpolitikát nem tudja mindenki jól és helyesen megítélni, de biztos lehet mindenki abban, hogy Magyarország épségét veszély nem fenyegeti. Magyarország a saját lábán jár, Magyarország senkivel függőségi viszonyban nincs, Magyarország nyugati határainak biztonsága minden tekintetben fennáll és garantálva van. Efelől mindenki biztos lehet. Majdnem felesleges ezeket hangsúlyoznom és higgyék el, hogy nem is esik nekem könnyen ilyeneket hangoztatni, mert majdnem resteltem, hogy magyar embernek ilyeneket kell mondanom.

Gazdasági kapcsolatainkat Németországgal és Olaszországgal fejlesztjük és elmélyítjük. Németországgal ez kézenfekvő dolog, már csak azért is, mert Németország mindenképpen a hozzánk legközelebb fekvő nagy fogyasztó terület, még hozzá olyan fogyasztóterület, amely sok mindent

nélkülöz, amit mi produkálunk. Ez a terület most még kiszélesedett. Németország a legnagyobb vevőnk. Igyekezünk és igyekezni fogunk ezt a vevőnket megfelelően ellátni és olyan terményekkel kiegészíteni, amelyek az ő izlésének és szükségletének legjobban megfelelnek. Ez gazdasági természetesség.

Szükségesnek tartom gazdasági termelésünk bizonyos átállítását. A politikai és gazdasági viszonyok változása magával hozza gazdasági életünk alkalmazkodó átalakítását is. Mik azok az új dolgok, amelyek körülöttünk történtek? Németország megnagyobbodása, Szlovákia keletkezése, a közös lengyel—magyar határ és a jobb viszony megindulása és — úgy reméljük — kimélyülése Jugoszláviával. Ezek változtatják meg a gazdasági élet képét is.

A FÜLDREFORM

Foglalkozott ezután Teleki a földreform kérdésével is. A földreformjavaslatot a most feloszlott parlament elé terjesztették. De ugyanezt a javaslatot ugyanúgy be fogjuk terjeszteni, amint az új országgyűlés megnyílik és az új országgyűlés fogja letárgyalni.

Szólt ezután a magyar miniszterelnök Kárpátalja önkormányzatáról. Kárpátaljának — mondotta — önkormányzatot fogunk adni, kell is,

hogy adjunk, de milyen lehet ez az önkormányzat? Minden önkormányzat kapcsolatos azzal az alkotmánnyal, amelyhez ez az önkormányzat tartozik. Vannak történelmi alkotmányok, amelyekből ezek az önkormányzatok kifejlődtek. Ha tehát mi Kárpátaljának önkormányzatot adunk, ez olyan kell, hogy legyen, amely a magyar alkotmányosság formáiból folyó és a magyar alkotmányosság formái szerint való. Annak formáit nem idegen területről, hanem az ezeréves magyar alkotmányosság életéből kölcsönözzük.

Potemkin kihallgatáson jelent meg a bolgár királynál

Szófiából jelentik: Potemkin szovjet külügyi segédnépbiztos vasárnap délután 2 órakor Szófiába érkezett, ahol az állomáson ünnepélyesen fogadták.

Az orosz népbiztos először Kjoszeivanov bolgár miniszterelnökkel tárgyalt, majd kihallgatáson jelent meg Boris királynál.

Potemkin mindössze 8 óra hosszat tartózkodott Szófiában. Este elutazott Bukarestbe anélkül, hogy az újságíróknak nyilatkozott volna.

Hadgyakorlatok Róma környékén

Rómából jelentik: Róma környékén hétfőn hadgyakorlatot tartottak. A hadgyakorlaton megjelent az olasz király és császár, Mussolini, valamint a Rómában időző Brauchitsch tábornok, továbbá a német, spanyol és albán küldöttség és a külföldi katonai attasék. A hadgyakorlatokon a legújabb típusú tüzérségi motoros ágyúk, géppuskák, lángszórók és gránátok szerepeltek. A hadgyakorlat 25 percig tartott.

Helyreáll a német-amerikai diplomáciai viszony

Wiedemann lesz a washingtoni német követ

Párisból jelentik: A Petit Journal értesülése szerint Párisban makacsul tartja magát az a hír, hogy Németország és az Egyesült Államok kapcsolatai rövidesen helyreállnak és Wiedemann kapitányt, jelenlegi sanfranciscoi német főkonzult, aki tudvalevően Hitler egyik legbizalmasabb barátja, washingtoni német követté nevezik ki.

Ismeretlen tettesek betörték a noviszádi főszozolgabíró lakásába és különféle ruhaneműeket vittek el

Vakmerő betörést követtek el Noviszádon ismeretlen tettesek. Behatoltak Jakovljevic Száva noviszádi főszozolgabíró lakásába a Mária királyné körút 19. számú palotájában levő lakásába és ruhaneműeket vittek el.

A betörők ugylátszik kitünően ismerték a palota belső rendjét. Még kapuzárás előtt rejtőztek el a palotában, majd tizenegy óra után bementek a főszozolgabíró lakásába és

elvittek néhány öltözet férfi és női ruhát.

Az egyik tettes vakmerőségében anyira ment, hogy felhuzta a főszozolgabíró kikészített cipőjét és a saját rossz cipőit ott hagyta.

A betörők zajtalanul dolgoztak, úgyhogy a hálószobában levők semmit sem vettek észre és csak reggel fedezték fel a betörést.

A nyomozás megindult.

Japánt aggasztja Amerika és Anglia

nagyarányu fegyverkezése a Távolkeleten

Tokióból jelentik: A japán tengernagyi hivatal röpiratot adott ki, amelyben aggodalommal állapítja meg, hogy a nyugati hatalmak lázasan fegyverkeznek a Távolkeleten. Ennek a fegyverkezésnek a japán röpirat szerint az a célja, hogy megakadályozza a Japán által teremtett új rend megszilárdítását. Kifogásolja a röpirat, hogy Anglia és az Egyesült Államok újabb csatahajókat építenek, ezenkívül pedig óriási erődítményeket emelnek a Csendes Óceán partvidékén. Végül felemlíti,

hogy a szovjet 60 buvárnaszádot, 1500 repülőgépet, továbbá nagy gépített és lovas haderőt vont össze Vladivosztokban és a kelet-sibériai támaszpontokon.

A röpirat idézi Jonai tengernagyi japán haditengerészeti miniszter nyilatkozatát, amely szerint Japán sohasem mondhat le a tengerek uralmáról, mert ha tengeri haderejét gyengülni hagyná, ezzel csak az idegen beavatkozás előtt nyitná meg kapuit.

Noviszádon az uccán öngyilkosságot követelt el egy fiatal lány

Mérget ivott és a kórházban meghalt

Tegnap délelőtt 11 órakor nagy szenzációt keltett Noviszád központjában egy fiatal lány öngyilkossága. A tizenhét év körüli lány a Szerb Király vendéglo előtt egy cserépedényből mérget ivott és eszméletlenül esett össze.

A mentők azonnal beszállították a kórházba és ápolás alá vették. A cserépedényben levő mérghar-

dékot megvizsgálták, azonban nem tudták megállapítani, hogy a lány milyen mérget ivott. A szerencsétlen fiatal lány a kórházban

néhány órai szenvedés után befejezte életét.

Az öngyilkosnál semmiféle igazoló iratot nem találtak, így nem tudták megállapítani személyazonosságát. Valószínűnek tartják, hogy fodrászlány volt.

Másodszor is felmentették Freund Károly bácskópetrovoszelói téglagyáros

a gondatlanságból előidézte halál vádjá alól

Az államügyész felelőbbézt

Damjánovics Dusan büntető egyesbíró tegnap délelőtt tárgyalta másodszor a noviszádi törvényszéken Freund Károly bácskópetrovoszelói téglagyáros gondatlanságból előidézte emberölésének ügyét. A vádirat szerint Freund nem tette meg téglagyárában a szükséges óvintézkedéseket, ennek következtében 1937 július 5-én a sártörőgép Varga János munkást, három oldalborítást összetört és Varga az eszennvedett sérülések következtében életét vesztette.

A noviszádi törvényszéken az ügyber a múlt év április 19-én tartott ül. meg az első tárgyalást és akkor büntetéselkönyv hiányában felmentették Freundot a vád és következményei alól. Az államügyész felelőbbézt.

felelbbíteli bíróság Risztics Szvetiszlav szakértő vallomása alapján, amely szerint a szerencsétlenséghez a biztonsági kerítések hiánya vezetett megsemmisítette az elsőfokú bíróság ítéletét és új tárgyalást rendelt el.

A tegnapi tárgyaláson ismét kihallgatták a vádlottat, tanukat és szakértőket, akik ugyanolyan értelemben tették meg vallomásukat, mint az első tárgyalás alkalmával. Damjánovics bíró a perbeszéd után ismét

felmentő ítéletet hozott.

mivel — szerinte — Varga János halála szerencsétlenségéért Freundot nem lehet felelősségre vonni. Kuratfinszki Lyudevít államügyész perújításért felelőbbézt.

Lopott kocsin lopott benzin

Vakmerő betörés Szomborban

Szomborból jelentik: Vasárnapra virradó éjjel vakmerő betörés történt Szomborban. Jung Mátyás szombori kereskedő Kr. Petra ucai olajlerakatának udvarára az éj folyamán ismeretlen tettesek hatoltak, az istállóból kiverték a lovakat, kocsihát fogtak, a kocsi felraktak négy horodó benzint és ismeretlen irányban eltávoztak.

Jung csak kora reggel vette észre a lopást, azonnal jelentést tett

a rendőrségnek, amely széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére. A nyomozásnak még a nap folyamán eredménye lett, súlyos gyanúok alapján letartóztatták Blázsevics Szevján állástalan sofört és Kocics Mihajló kocsiist, akik a vallatás alkalmával beismerték a rendőrségen, hogy ők követték el a tolvajlást. Elmondták, hogy a benzint egy Csitaonica ucai kereskedőnek adták el 3500 dinárért. A kocsi és a lovakat a rendőrség a tettesek lefűlése után megtalálta. A nyomozás most a Csitaonica ucai kereskedő személyének megállapítása irányában folyik, akit orgazdaságért szintén vád alá helyeznek.

Mexikói „epizód“

Az eredmény husz felett

Mexikó Cityből jelentik: A következő hivatalos jelentést adták ki:

Tegnap délután Pueblóban összetűzésre került sor a földművesek és a katonaság között. A letartóztatotknál talált iratok szerint a régebbi zendülés egyik epizódjáról van szó. Miután a katonaság elfojtotta a lázadást, öt-hatszáz földműves a hegyekbe menekült. Az összetűzésnek husz halottja van.

Átvette hivatalát az új szuboticalai városelnök

Dr. Lipozensics László kinevezése általános örömet keltett

Dr. Lipozensics László földbirtokos, az ujjennan kinevezett szuboticalai városelnök hétfőn délelőtt megjelent a városházán és átvette hivatalát elődjétől. Jurics Márkó nemzetgyűlési képviselőtől. A városelnököt a közigazgatási tisztviselői kar nevében Vukics Franyó városi főjegyző meleg szavakkal köszöntötte, majd

lebonyolították a hivatal átvételének formásgait.

Dr. Lipozensics László a hétfői nap folyamán még nem fogadott küldöttségeket amelyek bizonyára nagy számban keresik majd fel az új városelnököt, hogy kinevezése alkalmával üdvözöljék.

Dr. Lipozensics László személyében a legérdemesebb ember kerül Szubotica városelnöki székébe. Az új városelnök előkelő szuboticalai patricius családból származik, magas műveltsége, város problémái iránt megnyilvánult érdeklődése biztosítékát jelentik annak, hogy

az új városelnök mindent megtesz majd a város érdekében.

Dr. Lipozensics László kinevezése nemzetiségi és vallási különbség nélkül a város egész lakosságában nagy örömet keltett.

24 szúrás

találtak a petrovoszelói dráma áldozatának holttestét

Jelentették, hogy Petrovoszelón pénteken éjjel Sztajcs Mita 34 éves iparos bemászott különváltan élő feleségének a 34 éves Gágicki Krisztának szobájába s meggyilkolta. A véres tragédiának szemtanuja nem volt s így a szörnyű gyilkosságra teljes fényt a boncolás vetett. Nikolics Szvetozár sztáribcei járásbíró jelentésében vasárnap délelőtt 9 órakor dr. Stiefelmajer Ádám községi orvos felboncolta az áldozat holttestét s

24 szúrás talált rajta.

Egy szúrás a szíven hatolt át, egymásik pedig a tüdőn — ez a kettő azonnali halált okozott. A szúrások között meg több is volt igen veszélyes. Az ügyészség a jelentés alapján megadta az engedélyt a holttest eitemetésére. A szerencsétlenül járt asszony koporsóját nagy részvéttel kísérték ki a pravoszlav temetőbe.

««(IIII)»»»

MEDDŐSÉG ELLEN HATÁSOS SZER A SALÁTA

Ha a saláta meddőséget gyógyít, Ajánlom Genfben a nagyfejűeknek: Saláta legyen legfőbb táplálékuk, S meddő vitáik termékkennyé lesznek.

FANYAR TÓBIÁS

HALLÓ!

Moszkvai illetékes körökben kijelentették, hogy rövidesen egy vagy két külügyi népbiztos helyettessé neveznek ki. Valószínűleg olyanokat, akik nem tartoznak a diplomata karba. Potemkin továbbra is a külügyi népbiztos állandó helyettese marad.

Burbach bilbaói német konzul a spanyol tábornok és admirális jelenlétében a Tanger hajón ezer tonna élelmiszerrel adott át a spanyol segélyező bizottság részére.

A párisi Le Temps jelentése szerint Weygand tábornok, mielőtt elhagyta Bukarestet, táviratot intézett Calinescu román miniszterelnökhöz és közölte, hogy rövid romániai tartózkodása alatt a román nemzetet a legtüresebb hazafiasság és a nemzet jövőjébe vetett példánélküli hit hatja át, ami Európa keleti részén az erkölcsi és anyagi erők legjelentősebbjét képviseli és bizonyítja azt, hogy hivatott annak a jelentős misszióknak a teljesítésére, ami az európai népek békeszerető munkájában reá vár.

A francia hatóságok a St. Maximban levő olasz konzulátus egyik tisztviselőjét kiutasították Franciaország területéről. A kiutasítottakat tizenöt napon belül kell elhagynia Franciaországot.

Windsor hercege és a hercegné megtekintették a verduni csatatéren levő győzelmi emléket, ahol a francia gyalogság emlékére nagy ünnepséget rendeztek. Vasárnap délután az Argonnokban látogatták meg a világháború emlékeit.

Az algériai eucharisztikus kongresszus befejezése után Verdier párisi bíboros-érsek, pápai legátus a tiszteletére rendezett banketten a következő beszédet mondta: Amikor tekintetem a főbb és főmufti tekintetével találkozok, kölcsönösen barátságosan mosolygunk. Ez a hazánk és a béke iránti kölcsönös szeretet az a szellem és tett, ami az algériai eucharisztikus kongresszust jellemzi. Verdier bíboros szavait a megjelentek nagy lelkesedéssel fogadták. Az eucharisztikus kongresszus végén nagy körmenet volt, amelyen 60.000 ember vett részt és fogadta a pápai áldást, amit Verdier bíboros, pápai legátus osztott.

Hamburgban vasárnap ülték meg a kikötő alapításának 750. évfordulóját. Az ünnepségen résztvett Dorpmüller birodalmi közlekedési miniszter, valamint a német városok és hatóságok más képviselői is. Dorpmüller beszéde során kijelentette, hogy Hamburgra még nagyobb jövő vár, főleg akkor, ha befejezik az Oder-Duna csatorna kiépítését és amikor a Láb folyót medrének ki szélesítésével folyozhatóvá teszik.

Csungking kínai városnak a japánok által történt bombázása következtében ötezer ember meghalt. A brit nagykövetség és konzulátus személynéje elhagyta Csungkinget.

Brauchtitsch német tábornok tiszteletére vasárnap este vacsorát adtak a római német nagykövetségen. A vacsorán többek között megjelent Pariani olasz tábornok, számos magasrangú olasz katonatiszt, valamint azok az olasz és német katonatisztek, akik a nemzetközi lovasversenyen résztvesznek.

A zágrebi „Obzor” a szerbekről és a görögkeleti egyháztól

A horvát politika elrendelt alap-gondolata a horvát nép katolikus és muzulmán ágát összhangba hozni

A zágrebi Obzor vasárnapi száma nagyon érdekes cikket közöl abból az alkalomból, hogy május 10-én Beogradban nagy ünnepséget rendeznek a Szveti Száva templom felavatásakor. Az Obzor ismerteti Szveti Száva jelentőségét és hangoztatja, hogy

a Szveti Száva által alapított görögkeleti szerb egyház az alapja a szerb nacionalizmusnak.

A szerb uralkodók sokáig nem tudták állást foglalni nyugat és kelet között, míg végül Szveti Száva megszaktított minden összeköttetést a római birodalommal és ezzel megszűnt a harc is Róma és Bizánc között.

A Szveti Száva által alapított egyház nemcsak lelki, hanem nemzeti és politikai vezére is lett a szerb népek. Ezért nem lehet egymástól elkülöníteni a szerb népet és a Szveti Száva egyházat. Ez az erők a görög keleti szerb egyháznak, amely a múltban és jelenben is oly nagy szerepet játszik a szerb nép életében.

Ez az oka annak, hogy a szerb nép körében sincsen ellenfele a Szveti Száva egyháznak és a legkimagaslóbb intellektueltól a munkásig mindenki a nemzeti élettől elszakíthatatlan résznek tartja egyházát. Ezen még az a tény sem változtathat, hogy a szerbek, főleg a szerbiaiak ritkán járnak templomba és hogy nincs olyan mély vallásos érzületük, mint a katolikusoknak és muzulmánoknak.

A szerb nép a Szveti Száva egyházban nemzeti erősségét látja, amely ma, épen úgy, mint a múltban is összekovácsolta a szerbséget, áthatotta a maga szellemével és őrzi a szerb rendeltetést.

Egy európai nemzet sincsen olyan viszonyban templomával, mint a szerb. Ezek után a következőket írja az Obzor:

»A horvátoknak, katolikusoknak és muzulmánoknak egyaránt meg kell ismerniük a Szveti Száva egyház jelentőségét és fontosságát, mert különben nem tudnak kellőképpen értékelni egy eseményt sem a szerb nemzeti életben.

Nem szabad egy nemzetet pillanatnyi átmeneti jelenségek alapján megítélni, hanem azt kell szem előtt tartani, ami lényeges minden nemzet életében azt amit évszázadokon keresztül kiépítettek nemzeti lelkében és ezzel kijelölték fejlődésének utját.

»A horvát nemzet vallási tekintetben sajnos nem olyan egységes, mint a szerb. Az oztán támadás nemcsak a horvát nép etnikai folyamatosságát törte meg hanem a vallási egységét is. De így történt és nekünk nem volt elég erőnk ennek ellentánni, így tehát azzal a ténnyel számolni kell, hogy a horvát nép nagyobb része katolikus kisebb része pedig muzulmán.

A horvát népet nem lehet tükletes, ha ezt a két nemzeti erőt nem kapcsolják össze minél szorosabban, amit különben maga az élet is követel, mert életérdekei lépten-nyomon találkoznak. A horvátság nem élhet adott alkalommal megfjordott nemzeti erejével, ha a horvát nép katolikus és muzulmán része nem halad vállaltva egymással. A horvátság muzulmán ága nélkül nem teljes, nem teljesítheti feladatát, amit földrajzi helyzete és Európa e részében elfoglalt jelentősége kijelöl számára. Ezt egész múltunk igazolta.

»Ezért a horvát politika elrendelt alap-gondolata, hogy összhangba hozza egymással minden lépésében a horvát nép katolikus és izlám részét, hogy elkövetés mindazt, ami esélyeg akadály lehetne teljes együttműködésükben és együttes fellépésükben.

Amint a horvát nép katolikus ága az izlám ág nélkül nem teljes, úgy az izlám horvátoknak sincsen jövőjük, ha sincsenek elszakíthatatlanul a katolikus horvátokhoz kötve. Ezért kell fáradságtalanul és lankadatlanul ennek érdekében dolgozni. Az a kitartás, amelyhez a szerbség legsúlyosabb napjaiban is hű volt és dolgozott elrendelt feladatának megvalósítása érdekében, például szolgálhat a horvát politikának is, hogyan kell dolgozni és bízni a nemzeti gondolat megvalósításában.

A jégkárt ma kell bejelenteni a bányási jégkár biztosító intézetnél

A noviszádiak a városi javadalmi hivatalban jelentik be a jégkárt — Az adóleírás iránti kérvényt e hét végéig kell beadni a kataszteri hivatalnál

A szombati katasztrófális jégkár után vált Noviszád és környéke lakossága részére először időszerűvé a kötelező jégkárbiztosítás. A bányási jégkárbiztosító intézet alapszabályai szerint

a jégkárt három napon belül kell bejelenteni a bányási jégkárbiztosító intézetnél. Noviszádon a jégkárt a városi javadalmi hivatalban, Miletics uca 8. szám alatt kell bejelenteni. Tekintve, hogy a jégkár szombaton volt, a bejelentést még a mai nap folyamán mindenkinek meg kell tennie.

Az adóleírás iránti jégkár bejelentést az állami adóhivatalban (Kralja Petra II. uca) levő kataszteri igazgatóságnál kell eszközölni. A beje-

lentést hivatalos blankettán kell megtenni. Ezt a blankettát az Ivkovic-féle Duna ucai papirkereskedésben lehet kapni.

Ezzel a blankettával kell a jégkárosultaknak a kataszteri hivatalba menni, ahol a blankettát kitöltik.

A bejelentés alapján hivatalos bizottság fog kiszállani a jégkár területre, felbecsülni a kárt és ennek megfelelően leírja az adót.

Az adóleírás iránti bejelentést nyolc napon belül kell megtenni, tehát e hét végéig.

A jégkárbiztosító intézet részéről is bizottság száll majd ki a helyszínre, amely megállapítja az okozott kárt és ennek megfelelően kártalanítja a gazdákat.

Olcsó magot ugyan vehet, de jó csak SOLLMANN-nál lehet: PANCSEVÓ.

Az új noviszádi képviselő-testület első közgyűlése

Az új bizottsági tagok letették az esküt

Noviszád város ujonnan kinevezett képviselőtestülete tegnap délután tartotta első közgyűlését dr. Petrovics Milos városelnök elnöklété mellett. A közgyűlésen először felolvasták a régi képviselőtestület felmentéséről és az új kinevezéséről szóló bányi rendeletet, majd

az új bizottsági tagok letették a hivatalos esküt.

Dr. Petrovics Milos városelnök rövid beszédben üdvözölte a képviselőtestület tagjait és rámutatott a fontos feladatra, amit hivatva vannak betölteni. Noviszád városának számos fontos kommunális kérdést kell megoldania, ami

csak úgy lehetséges, ha együttes akarattal áthatva mindannyian a város érdekeiért dolgoznak.

Az elnök beszéde után megválasztották az egyes albizottságok tagjait. A közgyűlés utolsó pontjaként a városi takarékpénztár igazgatósági és felügyelő bizottsági tagjainak megválasztása szerepelt. Ennek befejeztével az elnök berekesztette az új képviselőtestület első közgyűlését.

Szabadon bocsátják Vasziljevics Dragomir noviszádi kereskedőt, aki 1934-ben fakalapáccsal összeverte elvált feleségét

Vasziljevics Dragomir noviszádi kereskedő 1934 szeptember 18-án reggel erősen felindult állapotban felkereste tőle különváltan élő feleségét, Csávic Mária-t és

fakalapáccsal

olyan súlyos sérüléseket ejtett rajta, hogy a szerencsétlen aszszony kórházi ápolásra szorult. Vasziljevics tette elkövetése után letartóztatták és gyilkossági kísérletért vád alá helyezték. Az 1934 november 27-én megtartott tárgyaláson a vádolt zavaros viselkedésére való tekintettel a bíróság elrendelte elmebeli állapotának megvizsgálását és Vasziljevics Dragomirt

elmeorvosokhoz

szállították. Az elmeorvosok véleménye alapján, hogy Vasziljevics tette elkövetésekor nem volt beszámítható állapotban, Vasziljevics felmentették a vád alól. Nem sokkal ezután a Vasziljevics megfigyelését végző orvosok kijelentették, a férfi állapota annyira javult, hogy mint teljesen veszélytelen, elhagyhatja az elmeorvosintézetet. A törvényszék az ebbeli indítványt elvetette és továbbra is az elmeorvosintézetbe parancsolta Vasziljevicsét.

A lepoglavai tébolyda igazgatósága most jóváhagyás végett be terjesztette a noviszádi törvényszék elé elhatározását, amelynek értelmében Vasziljevics Rajkovácon élő fivére felügyeletére bízva, mint teljesen épelméjű szabadonbocsátja.

A törvényszéken tegnap kedvező döntést hoztak az ügyben és elrendelték Vasziljevics szabadlábra helyezését.

Halálos futballmérkőzés Aradácon

Halálosan megsebesítették a petrovgrádi Schwäbische egyik játékosát, a többi súlyosan bántalmazták

Petrovgrádról jelentik: Halálos végű labdarugómérkőzés zajlott le vasárnap a szomszédos Aradácon, amelynek áldozata Bohn József, a Schwäbische sportegyesület játékosa. Bohn a legismertebb és legszimpatikusabb petrovgrádi labdarugó játékos. Már több mint egy év óta játszik, szereplését még a régi, nagy Schwäbischeben kezdte. A legjobb, legtechnikásabb, egyúttal pedig

a legsportszerűbb petrovgrádi játékos volt,

többször szerepelt a városi és az alszövetségi válogatásban is. A magánéletben kereskedő volt, a Meisler-féle cukorkaüzletet vezette. A tragikus halál, amely városszerte igaz és mély részvétet keltett, 29 éves korában érte.

A Schwäbische vasárnap játszotta esedékes másodosztályú bajnoki mérkőzését az aradáci Szlavia ellen. Az első félidő simán folyt le. A Schwäbische nagy fölényben volt és 3:0-ra vezetett. Röviddel a második félidő megkezdése után, a negyedik gólt is berúgták, Bohn pedig nemsokára az ötödiket is a hálóba helyezte. Ekkor tört ki a verekedés. A Szlavia kapusa, Kukics Cveta Bohra támadt és előbb öklével a gyomrába sújtott, majd

többször a gyomrába rugott,

ugyhogy Bohn eszméletlenül összeesett és játékosársai az autobusban helyezték el. A játékvezető, Nedics Cseda nem állította ki a Szlavia kapusát, hanem a játék folytatását rendelte el. Alig játszottak azonban öt percig, Feketics, a Schwäbische játékosa játék közben összecsapott a Szlavia centerhátfával. Az összecsapás következménye az lett, hogy az aradáci játékos a földre teperte Feketicset és ittelgette, majd Kukics kapus is a segítségére sietett és

együtt verték a petrovgrádi játékosát.

▲ Schwäbische játékosai nem nézték ezt tétlenül és játékosársuk se-

gítségére siettek, közbelépésük azonban általános verekedést idézett elő. Nemcsak a Szlavia játékosai, hanem a közönség nagy része is betódult a pályára és botokkal ütlegelték a petrovgrádi vendégjátékosokat. Elöl járt az ottani kisbíró, ólmos füttykösszel működött, de fogait is használta és

beleharapott Almazsán Jánosnak, a Schwäbische vezetőjének vállába.

A petrovgrádi játékosok elszántan védekeztek a tulerő támadásával szemben és nagy nehezen elérték az autobuszt, amellyel hazahajtottak Petrovgrádra. Az autobus egyenesen a kórházhoz hajtott, a kórházban valamennyi játékost kezelés alá vették, mert mindannyian megsebesültek, közöttük Feketics és Stark súlyosabban. Legsúlyosabb azonban Bohn sérülése volt, akin ugyan nem voltak külső sérülési nyomok, de az egész uton eszméletlenül feküdt az autobusban. A kórházban injekciót kapott, majd miután kínzó belső fájdalmat nem enyhültek,

két műtétet hajtottak rajta végre.

A műtét során az orvosok megállapították, hogy hasfala a gyomrát ért rugás következtében megrepedt és lépzuzódást szenvedett. Az éjszaka folyamán állapota még súlyosbodott és két ízben is vérátömlesztést alkalmaztak. Klubtársai, Hill József és Steyer József ajánlották fel vérüket társuk életéért. Ez sem segített, Bohn állapota átmenetileg javult, de hétfőn reggel kilenc órakor

borzalmas kínok között kiszivedett a kórházi ágyon.

A halálos futballmérkőzéssel kapcsolatosan megindult a nyomozás, amelynek során az aradáci csendőrség letartóztatta Kukics Cvétát, a Szlavia kapusát és fivérét. Mindkettőjüket a délután folyamán bezárlították a petrovgrádi törvényszéki fogházba és kihirdették előttük a vizsgálati fogságot.

Hetvenötnapi fogházra ítélték a szláribecsei agrárközösség pénzlárosát

A noviszádi törvényszéken tegnap délelőtt tárgyalta Makszimovics Szvetisláv büntetőbíró hármastanácsa Jankovics Tósa szláribecsei jómódu földműves ügyét. Jankovics ellen az volt a vád, hogy a múlt év október hó 23-án egy 200 dinárról kiállított nyugtát 1200 dinárra »igazított« ki s ezzel megtevesztette az agrárközösséget. A tárgyaláson Jankovics nagyon ájtatosan viselkedett, kijelentette, hogy nazarénus. »No, ha nazarénus vagy — mondta neki az elnök, — akkor ne hazudj a bíróság előtt, hanem mondd meg az igazat, mert hazudni senkinek sem szabad, kiváltképp a nazarénusoknak nem!« Jankovics bizonygatta, hogy ő soha nem hazudik, megtartja a hit szabályait és szombaton, valamint vasárnap sem

dolgozik. Az elnök kérdését, hogy nem éppen a két ünnepnap miatt tért-e ki hitéből Jankovics, a vádlott válassz nélkül hagyja. Hanem ami az igazmondást illeti, abban nem áll valami erős lábón Jankovics, ő ugyanis mindenáron ártatlanságát bizonygatta, de a tanúk ennek ellenkezőjéről tettek tanúságot vallomásukban. A bíróság a perbeszédet elhangzása után büntősen nyilvánította Jankovicsot és 75 napi fogházra, valamint 500 dinár pénzbírságra ítélte. A vád és a védelem képviselője három napon belül nyilatkozik.

A REGGELI UJSÁG

A MAGYARSÁG LAPJA

HIREK

FELHŐS, HÜVÖS IDŐ

Az ország keleti részein kívül felhős, helyenkint esős idő volt, a hőmérséklet keleten és a tengerpartokon emelkedett, egyelőre csökken. A legalacsonyabb hőmérséklet Bihácsen 2, a legmagasabb Beogradban 24 fok volt.

Időjelés május 9-re: Tulnyomórészt felhős, esős idő várható, helyenkint zivatarrel. A hőmérséklet csökken.

— **A külügyminiszter Noviszádon.** Dr. Cincár-Markovics Alekszandar külügyminiszter vasárnap délután autón Noviszádra érkezett s a Park-szállóban szállt meg. A külügyminiszter Noviszádon néhány magánjellegű látogatást tett, majd visszatért Beogradba.

— **Magyar ájtatosság a beográdi Krisztus Király templomban.** Vasárnap este magyarnyelvű ájtatosság volt a beográdi Krisztus Király templomban, amelyet ez alkalommal teljesen megtöltöttek a magyar hívők. Az ájtatosság után műsor volt.

— **Áthelyezés.** Az erdő és bányászati miniszter előterjesztésére királyi ukázzal Noviszádra helyezték az erdészeti igazgatósághoz főtanácsosi minőségben Jelacsa Györgye eddigi belcerkvai erdészeti mérnököt.

— **Angol szövet »Pribor« Schubert L. Noviszád, Kralja Alekszandra 22.**

— **Újabb baleset történt a noviszádi posta előtt.** Amióta megszüntették a noviszádi posta előtt évtizedeken át bevált villamosmegállót, egymást érik ezen a helyen az összeütközések és egyéb balesetek a villamos és a járművek között. Vasárnap reggel 7 óra tájban talviga haladt a posta előtt a Kralja Alekszandra ucca felé. A kocsi nem vette észre, hogy az uccából villamos közeledik, a talviga összeütközött a villamossal. Felborult a kocsi, a ló is elesett, a kocsinak esodával határos módon nem történt baja. Az eddigi sorozatos balesetek után szinte előre veti az árnnyókát az, amit egyébként mindenki érez, hogy itt egyszer nagyon súlyos baleset történik. Önkéntelenül felmerül a kérdés, hogy tenni kellene valamit a veszély elhárítására. Ha már közlekedési rendőr nem vigyázhat a rendre nem volna-e üdvös visszahelyezni a villamos megállót a posta sarkára?

— **HALAD A KORRAL.** Mrs. Anna Sheridan amerikai hölgy 107. születésnapján gyújtott először cigarettára. — **Lemondok öreg pipámról** — mondta —, mert azt hiszem, a nők pipázása kissé már divatjamúlt dolog.

— **Kényszeríthető-e a vendéglős, hogy tiltott napon itallal szolgáljon?** A noviszádi törvényszéken tegnap délelőtt tárgyalta Makszimovics Szvetisláv büntetőbíró hármastanácsa Glavardanov Dimitrije szláribecsei vendéglős ügyét. Glavardanov a múlt év december 10-én, a választások előestéjén, a tilalom ellenére borral szolgált több férfinak. A tárgyaláson a vádlott beismerésben volt. Kijelentette, hogy nem akart adni vendégeinek, de olyan határozottsággal léptek fel vele szemben, hogy nem mert velük ellenkezni. A bíróság több tanu kihallgatása után Glavardanovot büntősen nyilvánította és az enyhítő körülmények figyelembevételével 200 dinár pénzbírságra és 7 napi elzárásra ítélte, de az ítéletet egy évre felfüggesztette. Az államügyész három napon belül nyilatkozik.

FÉNYKÉPKIRAKATUNK ÚJ KÉPUL. Vízreboesították a 35.000 tonnás Prince of Wales angol csatahajót — Molotov, az új szovjet külügyi népbiztos. — Bombavető repülőgépek gyakorlatoznak Newyork felett — Megérkeztek az első tutajok Komárom alá.

— **Hathavi szigorított fogházra ítélték egy volt noviszádi városi napidijast.** Makszimovics Szvetisláv büntetőbíró hármastanácsa tegnap délelőtt tartott tárgyalást és hozott ítéletet Popovics Petár volt noviszádi városi napidijas sikkasztásának ügyében. Popovics a vádirat szerint 1938 május 11 és június 7-e között a kezelésére bízott városi behozatali vám jövedelméből kisebb-nagyobb összegekben mintegy 5000 dinárt el-sikkasztott. A tárgyaláson a vádlott beismerésben volt, zillált anyagi viszonyainak rendezése végett tulajdonította el a pénzt — mondta valomásában. A bíróság több tanu kihallgatása és a perbeszédet elhangzása után ítéletében büntősen nyilvánította Popovicsot és hathavi szigorított fogházra és polgári jogainak egy évi elvesztésére ítélte. Az ítélet nem jogerős.

— **Elárvereztek két Chamberlain-esernyőt.** Az aberdeeni egyetem jótékony célra elárverezték két eredeti Chamberlain-esernyőt, amelyek hitelességét az esernyő nyeléhez hivatalos pecséttel erősített eredeti miniszterelnöki aláírás igazolta. Az egyik esernyőért 7800 dinárt, a másikért 2200 dinárt fizettek.

— **Részvét-gyilkosságot ismert be egy híres angol professzor.** Londonból jelentik: Sir James Purves-Stewart, a híres angol ideggyógyász-professzor csatlakozott az euthanasia jogosságának kivívására alakult egyesülethez. A kiváló angol tudós elmondotta, hogy neki magának is volt már nem egy ilyen esete. Felhatalmazott minden jelenlevőt arra, hogy hozzák nyilvánosságra a következő esetét: — Egy jó barátom betegágyához hívtak, egy gyönyörű, kulturált asszonyhoz. Rákja volt és haldokolt. Kéréssel fordult hozzám: »Maga mindig igazi barátom volt. Tegyen nekem egy utolsó szolgálatot. Adjon valamit, amitől nem ébredek fel többé...«

— **Válaszom a következő volt** — folytatta a kiváló angol orvos. — »Kedves barátom, maga tudja mennyire szeretem magát. Mindent megteszek, amit csak kér, de nem ígérhetek semmit. Isten legyen irgalmas önhöz...« Sir James Purves-Stewart ezután így folytatta előadását: — Nem mondom meg, mit csináltam, de másnap a szerencsétlen szenvedő nem ébredt fel többé. A híres tanár megjegyezte, hogy ha emiatt bíróság elé állították volna, a mostani törvények alapján kétségkívül elítélték volna, de lelkiismeretét ártatlannak mondta volna és szívesen vállalta volna a börtönt. Sir James Purves-Stewart végül megjegyezte, hogy legjobb tudomása szerint most is nagyon sok orvos lelkiismeretesen vállalni meri a felelősséget, de nem lenne szabad ilyen helyzetbe hozni az orvosokat.

NEMES BOSSZU

— **Micsoda? Maga hozzáadja a lányát ehhez a Sziporkához? Hiszen ez a maga legnagyobb ellensége!**

— **Éppen azért. Hadd kapja meg a feleségemet anyósnak!**

— **Ittasok, ha találkozunk.** Szubotnicáról jelentik: Tegnap reggel 3 órakor a belvárosi Topnicska ucca csendjét kétségbeesett női hang tépte szét, több ablak kinyitott, majd rendőr tünt fel, akinek a sikoltozó elmondta, hogy azonnal menjen be az egyik közeli vendéglőbe, ahol borzalmas dolog történik. A rendőr minden rosszra elkészülve lépte át a mondott ház küszöbét, ahol inkább mulatságos, mint borzalmas kép fogadták. Egy ittas férfi és egy ittas nő erős szavak kíséretében véleményt nyilvánított egymásról s mindketten egy kézi táskába kapaszkodtak. A rendőr haladéktalanul az őrszobára szállította őket, ahol a sértett Nagy Mária elmondta azt, hogy a támadója, Precsics Márkó szobafestő el akarta rabolni tőle 500 dinárt tartalmazó kézitáskáját. Precsics beismerésben volt. Mijatov Tósa rendőrbíró azonnal saját rögtönítelő bírósága elé állította az ügy szereplőit és Precsicset 240 dinár pénzbírságra, átváltoztatható 4 napi elzárásra, Nagy Mária pedig 150 dinár pénzbírságra ítélte, mivel nem volt szubotnicai illetőségű. Precsics az enyhítő körülményekre való tekintettel nem adják át a bíróságnak.

— **Uj kékszakkál dul Amerikában.** A washingtoni bünyogi nyomozó hivatal titkosrendőrei egész Amerikában keresik az új Kékszakkált: a 65 éves Frank Leveret, akiről az eddigi vizsgálat megállapította, hogy leg alább is nyolc felesége van. Az aszszonyok, akik egymás létezéséről természetesen mit sem tudtak, egyhangulag kijelentették, hogy egyetlen nő sem tud ellenállni az aggcsábító szemeknek. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy az új Don Juan áldozatainak lajstroma jóval nagyobb és ezért hirdetmény útján jelentkezésre hívta fel feleségeit.

— **Többszöri terhesség után is könnyű ürülés és szabályozott gyomortevékenység érhető el, reggelként egy-egy félpohár természetes »Ferenc József« keserűviz használatával.** A Ferenc József viz sokszorosán kipróbált s igen melegen ajánlható háziszser, mely mindenütt kapható. Reg. S. br. 30474-35.

Adam

Beograd, Knez Mihajlova 23
Legfinomabb fehérneműk és Habig kalapok lerakata

— **ODZSACI HIREK.** Budanovics Lajos püspök májusi bérmakörútja során az odzsaci járásban a következő helyeken osztja ki a bérmálás szentességét. Május 20 délelőtt Bodjaniban, délután Vajszkán, 21-én délelőtt Bácsban, délután Szelencsén, 22-én pedig Paratutyon. — Az odzsaci Jótékony Nőegylet vasárnap fényesen sikerült műsoros Anyák napja ünnepélyt rendezett. — Az Önkéntes Tűzoltó Testület 4-én Florián ünnepélyt rendezett a mely minden tekintetben jól sikerült. Délelőtt istentisztelet volt utána zenével felvonultak a Szent Florián szobrára elé és megkoszorúzták ezalkalommal dr. Hampel Ede plébános magas-szónyalású beszédet mondott. Döbben többszöri bankett volt, amelyen résztvettek a hatóság képviselői és a gyári tűzoltóság tisztikara is. Az ünnepi ebéd alatt dr. Willmann Mátyás kerületi tűzoltóparancsnok felköszöntőt mondott. — A katolikus munkás ifjúság egyesülete május 21-én majáliszt rendez a kálvária mögött.

Különleges altatószer

R. P. Trilles, francia író érdekes gyógynövényről számol be a pigmeusokról írott könyvében, Pigmeusok az egyenlítő környékén Afrikában élő törpenövésű emberek, akik óvatosan őrzik az altatószert tartalmazó fa titkát. A fa neve nküi, s hatóanyagát — mint azt Trilles leírja — érdekes módon alkalmazzák.

Mindig titokban csoportosan mennek a kis emberek az erdőbe ahol az általuk jól ismert nküi fa található. Annyit elárultak, hogy a fa virága fehér kicsi és illatos, levele vastag, fényes, a fa kérgének bemetszésekor pedig sűrű, piros nedv szivárog ki. E fa kérgét és leveleit gyűjtik össze a pigmeusok s hazatérve, gondosan megszárazítják, majd gyömbérlevelekből készült zacskóba zárják. Ezt az értekes szert felfurángos módon használják fel mások tulajdonának elsajátítása céljából. Késő este oson titokban egy pigmeus távoleső törzsek lakhelye közelébe, hóna alatt a nküi fa szolgáltatja a gyógyanyagot. Mikor meglátja a házak őreit, ügyesen a mindig égő tűzhelyre dobja a száritottleveleket és kéreggel teli zacskót. Csakhamar alig észrevehető, kissé illatos füst száll fel, az örök fokozatosan bányadombok lesznek, majd elbűsülnak, végül minden élő lény mélyen alszik meg a tyukok és gödölők is. Ilyen módon könnyű szerrel viheti el a kis állatokat s esetleg gyümölcsöt a pigmeus, másnap az örök hiába keresik az elesent élelem nyomát.

A kis négerék azonban nemcsak ilyen célra, hanem köhögés csillapítására és beteg emberek álmának biztosítása céljából is használják a gyógynövényt. Trilles hiába szerette volna a francia gyógyszer-kincset gazdagítani az érdekes altatószerral, a benszülöttek nem akarták megmutatni a rejtélyes fát.

— **Rókavész Bologna környékén.** Bologna város környékén az utóbbi hónapokban rendkívül elszaporodtak a róka. A városi tanács, tekintettel a róka okozta tetemes károokra, jelentős díjat tűzött ki minden elejtett és beszolgáltatott rókaért. A város kezdeményezésének megvolt a kellő eredménye és néhány hét alatt már 109 elejtett róka bőrét szolgáltatották be.

— **Uvalics Vladimir szentait tanítót felmentették a lilomtiprás vádjá alól.** Szubotnicáról jelentik: Uvalics Vladimir szentait tanító erkölcsbotrányának ügye tegnap délelőtt nyert befejezést a szubotnicai törvényszék Szubotics hármastanácsa előtt. Uvalics tanítót a múlt évben több szentait kis iskoláslány szülei azzal gyanúsították meg, hogy brutális merényletet követett el a kislányok ellen. A megindult vizsgálat befejezése után az államügyész kétrédbeli lilomtiprásért helyezte vád alá Uvalics t, akit egyúttal elmozdítottak állásából. A tegnapi tárgyalást zárt ajtók mögött tartották és csak az ítélethirdetés volt nyilvános. A bíróság Uvalicsot büncselekmény hiányában felmentette a vád és következményei alól.

— **Néhány üzlet alkalmazottjainak kivételével sztrájkbaléptek a szombori mészárosok.** Szomborból jelentik: Néhány szombori üzlet alkalmazottainak kivételével a szombori mészárosok sztrájkbaléptek. A mészárosok és hentes segítők kijelentették, hogy nem hajlandók napi 16-18 órát dolgozni és amíg a munkaadók nem kötnek szerződést velük tíz órás munkaidőről, addig nem hajlandók felvenni a munkát. Az egyeztető tárgyalások megindultak.

— **Szigorlat előtt egyél csokoládét.** Caroll Christansen, az indiai egyetem közgazdasági tanára, szigorlat előtt csokoládéval kínálja a jelölteket, kijelentve, hogy a tömény táplálék felvétele jelentékenyen megkönnyíti a szellemi tevékenységet. A hallgatók meg lehetnek elégedve a kísérlet gyakorlati eredményével, mert a vizsgázók 90 százaléka sikerrel tette le a vizsgát.

— **Gyógyíthatatlan betegsége miatt kutba ugrott egy novibecsei asszony.** Sánta István novibecsei szabómester 69 éves felesége a házuk udvarán levő kutba ugrott és mire tettét észrevették, már megfulladt. Sánta Istvánné gyógyíthatatlan beteg volt, ezért lett öngyilkos. Nagy részvét mellett temették.

— **Orvosi recept szerint legjobb szemüveg legolcsóbb árban Noviszádon Benedek diplomás optikusnál kapható.**

— **A noviszádi ebtulajdonosok figyelembe!** Noviszád város előjárósága ezúton is közli az ebtulajdonosokkal, hogy az ebadóki-vetéseket közzsemlere tették a városi adóhivatalban és május 19-ig mindenki megtekintheti. Az előjáróság egyúttal felhívja az ebtulajdonosokat, hogy az ebadót minél előbb fizessék ki.

CSIRKEELMÉLET

A tanító kérdezi az iskolában:
— **Miről állapíthatjuk meg a csirke életkorát?**
— **A fogakról — feleli egy kis diák.**
— **Hogyan? Hiszen a csirkének nincs foga.**
— **De van nekem.**

— **Egy volt detektív borzalmas gyilkossága a Szubotica melletti bajai szőlőkben.** Szubotnicáról jelentik: Merkovic Félix 51 éves volt szubotica detektív, az utóbbi időben pedig városi trossarinarőr, vasárnap délután borzalmas módon meggyilkolta Takács Mária 23 éves háztartásbelit, akinek már régebbi idő óta udvarolt. Merkovic nős, három gyermek apja, az utóbbi időben egyre jobban az ivásnak adta magát s amugy is elviselhetetlen természete összeférhetetlenné tette környezetével. Merkovic vasárnap délután a bajai szőlőkben találkozott Takács Máriaival s egyelőre még nem tudni miért, borotvájával elmetsette a leány nyakát. Takács Mária a helyszínen meghalt. A gyilkos tette elkövetése után kerékpárjára ült és önként jelentkezett a rendőrségen, de kihallgatni nem lehetett, annyira i... volt.

— **Bérmálásra órát, ékszer Varga Árpádtól, Kr. Aleksandra ul. 22.**

— **Világító orvosi műszerek.** A híres amerikai Dupont de Nemours gyár wilmingtoni telepének kémikusai hosszú és fáradságos kísérletezések után előállítottak egy, az üvegre és kvarcra emlékeztető, áttetsző, rugalmas anyagot, amely arról nevezetes, hogy magába szívja a reásugárzott fényt és bizonyos időre világító testté válik. »Utántöltése« nem ütközik semmi nehézségbe: bizonyos időn át ismét meg kell világítani megszártott erejű sugarakkal. Ez a különös anyag, amelyet fénysugárzó sajátosságáról gyártói »lucit«-nak neveztek el, bármilyen formában előállítható. Beláthatatlan fontosságú újítást jelent a fogorvosok, torok- és gégegyógyászok mesterségében. Egyszerűen feleslegesé teszi az eddig használatban lévő homlokámpákat vagy különleges villanygököket, amelyekkel az orvosok kezelés közben megvilágították a beteg fogsorát vagy szájjüregét. Ezek az áttetsző, világító csipeszek, fogók és pinceték ezentul helyet kapnak minden modern amerikai fogorvos és gégespecialista felszerelésében.

— **NŐI GUMMIKEPPEK** tiszta gummiból, divatosak és teljesen vízhatlanok, retikülben elférnek. Áruk 55.— dinártól feljebb. Fischer J. és Fia cégnél Noviszádon.

Bérmálásra
vasárnapon fiának sötéték öltönyt, leányának pasztellszín selymet.
Holik Rudolf
rőfös-dívatüzletből, Noviszád, Kr. Aleksandra 12

— **Mozgó csempészerődöt fogtak.** A francia határőrség valóságos mozgóerődöt fogott el a belga határon. Az arrasi hatóságokat értesítették arról, hogy Belgiumból egy csempészbanda másfél tonna olcsó belga dohányt akart becsempészni egy páncélos autón. Boiry határában a határőrség áttörhetetlen barrikádöt emelt és amögül lesték a jelzett autót. Éjfél tájban fej is tünt az uton egy hatalmas teherautó, amelynek vezetőjét megállásra szólították fel. A vezetőfülke utasai pillanatra arra gondoltak, hogy áttörnek az akadályon, de amikor látták, hogy ez lehetetlen lenne, leugráltak a kocsirol és eltűntek az ut mentén húzó erdő sötétjében. A határőrség tagjai bevontatták a lefoglalt csempészaútót Arrasba. Közlebbi vizsgálatnál kiderült, hogy valóságos erdő jutott a hatóságok kezébe. Az óriási teherautó pneumatikjai különösen erős gumiból készültek, úgy, hogy még puska lövéseknek is ellenálltak. A motor páncélozott volt, éppen úgy, mint a vezetőfülke. Hatalmas lökhárító gondoskodott arról, hogy az autó kisebb akadályokon keresztül törjön. A vezető mellett hatalmas tartályban vasszögek és pneumatikvágó szerek voltak, amelyeket menekülés közben a csempészaútó vezetője elszórt volna maga mögött, hogy az üldöző autók pneumatikáit kilyukassza. Az autó belsejében 1400 kiló belga dohányt találtak, számos más csempészett árucikk mellett. A jövőben a francia hatóságok fokozott figyelmet fognak fordítani a belga határ ellenőrzésére, mert valószínűnek tartják, hogy a remekül szervezett bandának több hasonló páncélos autója van.

SZINHÁZ-FILM

Mi újság a filmvilágban?

— Saját munkatársunktól —

Magyar Cavalcade. A »Hunnia« filmgyár a magyar kormányzó 20 éves országglásának jubileumára egy »Magyar Cavalcade« című, a nemzeti filmgyártásban kiemelkedő eseményű filmfelvételre készül. A filmnek előreláthatólag ötezer szereplője lesz. A hatalmas tömeget mozgó film a huszadik század magyar történelme, társadalmi és politikai eseményeinek szemléjéül készül s a keret mese fordulatos történéseibe szövik be a magyar sorsot, amely az utóbbi negyven esztendő magyar élete.

Huszonkilenc magyar film — Amerikában. Hitté volna valaha valaki is, hogy a filmgyártásban túlméretezett, gigantikus Amerikában az ibolyaszerepny magyar film is szóhoz juthat? De nemcsak hogy szóhoz, illetve vetítővászonhoz jutott, hanem azon államok mellett halad, amelyek Amerikába állandóan küldenek filmeket. Álljon itt az Amerikába, 1938. év folyamán bevitt filmek hivatalos statisztikája: Anglia 46, Franciaország 37, Mexikó 34, Magyarország 29, Németország 28, Olaszország 21, Lengyelország 13, Oroszország 11 és Svédország 10.

Magyar rendező és Errol Flynn. Kevesen tudják, hogy Errol Flynt, a legsokoldalúbb amerikai filmszínészt, Kertész Mihály, a nagynevű rendező fedezte fel és tanította ki. Felfedeztetése óta játszott középkori hőst, katonatisztet, gavallért, izzig-vérig amerikai újságíró, mindezt azonban filmdrámában vagy történelmi filmregényben. Most egy új vigjáték nagy szerepét kapta, ugyancsak Kertész Mihály elegáns, finom vigjátékában. Partnerei: a világhírű Olivia de Havilland és a bájos Rosalind Russel lesznek.

Affani díjat kapott egy olasz film. A díj nem kevesebb, mint 1 millió líra. Az utóbbi évek olasz filmjeinek csúcsteljesítményét, az »Ettore Fieramosca«-t tüntette ki ezzel az olasz népművelési miniszterium. A film meséje a XVI. században játszódik le, Nápolyban, a francia—olasz politikai és háborús ellentétek gyújtópontjában. A film pazar kiállítású. Szereplői a legnagyobb olasz művészek. Mint halljuk, rövidesen külföldre is elkerül. Jugoszláviában, Zagreb-ban lesz első bemutatója.

Magyar rendező indította világkarrierre Deanna Durbint. A hangjával, szépségével és főleg fiatal-ságával feltűnt Deanna Durbin a közeli hetekben férjhez megy. Paul Vaughan segédrendező veszi el, aki Joe Pasternak producer alkalmazottja. Ebből az alkalomból, az amerikai lapok filmrovatai a fiatal filmművésznő hirtelen világ sikereit szenzációs cikkeiben elevenítik fel. Sikereit Joe Pasternaknak tudják be. Ő volt az, aki amidőn a budapesti Rózsadomb

filmüteméből Amerikába érkezett és az Universal Film százezer dollárt adott első filmje rendelkezésére, százötven dollár heti fizetéssel a teljesen névtelen, soha nem játszott, tüneményes hangú kis urileányt szerződtette, mivel százezer dollárból egy világsztár egy havi fizetése sem kerülhetett volna ki. Így készült el az első Durbin film, a »Három kisangyal« s azóta még néhány filmje, ame-

lyeknek mindegyike azonban már egymillió dollárnál is többet került. Amerikában ugyanis ez a film karrier fokmérője.

A fiatal Fairbanks harmadik felesége. Joan Crawfordnak, az egyik legszebb és legelegánsabb amerikai filmsztárnak volt első férje a fiatal Douglas Fairbanks, akitől azonban már évekket megelőzően elvált. Második felesége London egyik ünnepelt drámai művésznője, Gertrude Laurens volt, akitől most választották el, hogy feleségül vehesse Mary Hartfordot, a huszonnyolc éves, elvált, amerikai dollármilliomosnő, aki még világhírű szépség is. Az esküvőt most tartották meg Hollywoodban, szerény körülmények között, szűk családi körben.

Lázás készülődés Bácskogradistén a Göncölszekér

május 14-i bemutató előadására

Alig vált ismeretessé, hogy Bencz Boldizsár és Hegedüs László új zenés vigjátéka, a »Göncölszekér« bemutatásra kerül Bácskogradistén, az előadás iránt máris páratlan érdeklődés nyilvánult meg, a vidékről számosan jelentették be érkezésüket.

Az Afrikába kivándorolt és husz év után honvágytól zaklatott öreg magyar szerepében Botka József lép fel, ő alakítja egyébként Negrié generális komikus figuráját is az idegenlégőben. A darab tartalmáról egyelőre ennyit: A világháborúban francia fogságba esett s francia Ma-

rokkóba került magyar fiúk sok fordulatos komoly és mulatságos jelenet után megtalálják Matyi, a furfangos és csavaros eszű székely gőbé révén a legbiztosabban kincses Kolozsvár felé utaztató göncölszekeret.

A keleti baletben táncot lejt Vécsy Klárka, a sztáribecsei kis táncművésznő, akinek egyébként bucsufellépte is lesz ez a vendégszereplés, mert a kis tánc-esoda hamarosan Budapestre utazik, ahol a Magyar Királyi Opera balettiskolájának a növendéke lesz.

Zwirschitz Károly ünneplése Szomborban

A szombori Magyar Iparosdalárda szombaton este ünnepelte elnökének, Zwirschitz Károly nagy iparosnak 15 éves elnői jubileumát. A tevékeny, fáradhatatlan és áldozatkész elnököt úgy a helybeliek, mint a vidékiek bensőséges, meleg ünnepelésben részesítették. Radisevich Sándor meleg szavakkal üdvözölte a Dalárda nevében az ünnepeltet, méltatta 15 évi önzetlen és eredményes munkásságát, majd átnyújtotta neki a Dalárda tagjainak ajándékát, ezüst cigarettadobozt, egyben lelelezte Zwirschitz Károly arcaképét. A szubotcai Magyar Népkör kezességét Salamon József nyújtotta át az ünnepeltnek, a Dalárda íjsága nevében Reffe László köszöntötte Zwirschitzet és ezüst serleget nyújtott át neki. A Dalárda aktív énekesei csak dallal ünnepelhetnek s ezért a férfikar Figedi Sándor »Ünnepi köszöntő« c. kórusát adta elő nagy precizitással.

Az üdvözlésekre Zwirschitz Károly rövid beszéddel válaszolt. Megköszönte az ünneplést és hangoztatta, hogy

mindenkor a magyar kisebbség kulturájáért dolgozott az együttműködés és egymás szeretetének szellemében.

Az üdvözlések után ünnepi hangverseny következett. A műsort Kellerné Illés Vilma és Schüll Kató kettőse nyitotta meg Foller: Crne ocsi és Balázs Á. Altatódal című kompozícióját adták elő nagy sikerrel. Cziráky Imre »Három csepp szentelt víz« c. novel-

láját olvasta fel ezután jóízűen és sikerült is a közönséget megnevetetnie, de megrikatnia is. Majd ismét K. Illés Vilma lépett a pódiumra s nagy tetszést aratva énekelte el Szerdahelyi »Daloljatok« és Sáros »Elbucszom a szívemtől« c. dalát.

Kellemes meglepetést nyújtott a noviszádi Szedlacek Lajos hegedűjátéka, aki különösen Hubay Csárdaielenetének mesteri eljátszásával aratott nagy sikert. Zongorán leánya, Szedlacek Gabi kísérte nagy megértéssel.

Ismét vidéki szereplő lépett a pódiumra: a fiatal Erdődy Etus, aki Tarнай Alajos »Kinyúlt egy kéz« és Dienzl Oszkár: »Liliomszáj« c. dalának előadásával aratott ki-robbanó sikert. Zongorán Háj Ella kísérte diszkrétén. A szintén szubotcai Salamon József Háj Ella zongorakísérete mellett »Szól a kakas már«, »Zöld erdőben« c. népi énekeket és Kacsóh Pongrác János vitézéből »Egy rózsaszál szebben beszél« kezdetű dalt adta elő igen tehetségesen. Dr. Würtz Minálné a Huszka—Petőfi »Szeptember végén«-t énekelte el ezután, amellyel csak nemrég aratott nagy sikert a Közművelődési Egyesület egyik kulturdélutánján. Zongorán ez alkalommal is dr. Kiss Lajos kísért. A siker most sem maradt el. A műsor befejező számaként a dalárda Horváth »Népdalegyveleg«-ét énekelte el. A műsor közben a Polgári Kaszinó nevében dr. Ráics Tamás elnök

üdvözölte melegen Zwirschitz Károlyt, aki a kaszinónak alelnöke is. A kitünően sikerült műsört táncmulatság követte.

Elhalasztott jubileumi ünnepek. A sztáribecsei Polgári Magyar Dalkör június hónapban tervezett jubileumi dalünnepét technikai akadályok miatt elhalasztja. A jelentkeztet dalárdák külön is kapnak értesítést az elhalasztásról.

Fantaszlikus detektívdráma egy amerikai kórházban

Newyorkból jelentik: Arkansas államban John Eversnek óriási földbirtoka volt, amelyen évek óta mintagazdálkodást folytattak. Evers tüdőgyulladásban megbetegedett és kórházba szállították. Állapota egyre súlyosabbá vált és az orvosok már

feladtak minden reményt.

A haladókló betegyánál konziliumot tartottak és elhatározták, hogy utolsó kísérletként megpróbálkoznak egy új gyógyszerrel, amelyet

még soha emberen nem próbáltak ki. A rendkívül bonyolult összetételű gyógyszernek egylegőre még neve sincs és csak N. B. 693 jelzéssel tartják nyilván. Az N. B. 693, amellyel az a fiatal vegyész, aki a tüdőgyulladás új gyógyszerét feltalálta, csodálatos eredményeket ért már el a kísérleti állatoknál. Most a gyógyszer nagyszerűen bevált John Evers esetében is és a gazdag arkansasi farmer megmenekült a biztos haláltól. Sajnos, a gyógyszernek más hatása is volt. John Evers önkívületi állapotba került a gyógyszer hatása alatt és az érdeklődő orvosok és ápolónők előtt

borzalmas leleplezésekkel szolgált önmagáról.

Az eszméletlen ember vallomásaiból egész bünténysorozat képe bontakozik ki. Kiderült, hogy 8 év előtt egy Jack Baldridge nevű fegyenc megszökött a cellájából. Megfojtotta az őt, elszedte a revolverét és menekülés közben

négy fegyháztört lelőtt.

A rendőrség hónapokon át kutatott a szökött fegyenc után, de nem sikerült lézrekeríteni.

Baldridge menekülés közben találkozott egy ügynökkel, akit megölt, hogy igazoló irásainak birtokába jusson. Baldridge most már a meggyilkolt ügynök irásával a kezében mint John Evers folytatta életét. Arkansasban óriási birtokot vásárolt és olyan jól gazdálkodott, hogy

rövid néhány év alatt milliókat szerzett.

Mindenki tisztelte a gazdag farmert, akit a bersületesség mintaképének tartottak. Alkalmassint soha sem jöttek volna rá büneire, ha a kórházban a N. B. 693 hatása alatt nem vált be mindent a nyilvánosság előtt. Az új gyógyszer megmentette tehát a haladókló életét, viszont ugyanakkor

az igazságszolgáltatás kezére jutatta a szökött fegyencet.

akire most a biztos halál vár a villamoszékben.

AZ ANGOL BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁGOK A TÉRKÉPEK ELÉVÜLÉSE ELLEN KÖTNEK BIZTOSÍTÁST

Míg egy nép földje élettér lesz másnak, S fegyver von határt a térképeken, Ily élettérben térképbiztosítás Bizonyos életter-képtelen.

FANYAR TÓBIÁS

KÖZGAZDASÁG

Kölcsön-cukorral készülnek a cukor-szükségletet fedezni

Tartós a bizonytalanság a cukorkérdés végleges rendezése körül — Miért nem rendes befozattal old meg a cukorkérdést?

— Saját munkatársunktól —

Jólinformált szakkörökből vett értesüléseink alapján jelenthetjük, hogy az ez évi jugoszláv cukorellátás nagyjából biztosítottnak tekinthető. Minden jel arra mutat, hogy az új kampány előtti, bizonyára mutatkozó hiányt érdekes és eredeti módon fedezik. Szó van arról, hogy többszáz vagon cukrot

külföldi gyárakból kölcsönöznek

és a kampány lezárása után, annak rendje és módja szerint, természetesen visszaszolgáltatják. A kölcsönzést előreláthatólag a bánát-bácskai cukorgyárak eszközlik még pedig úgy, hogy magyarországi testvérvállalataik cukorkészletéből kapják a szükséges mennyiséget. Bár a magunk részéről csak szívesen üdvözöljük a cukor ellátás biztosításának ezt a formáját is, amely a két szomszédos ország cukoriparát ismét közelebb hozza egymáshoz, mégis nyilvánvaló, hogy egy tizenötmillió lakosú ország cukorgondjait nem lehet apró, baráti kölcsönökkel kiküszöbölni. Nem szabad magunkat a cukorellátás körül már harmadik éve mutatkozó zavarok tekintetében illuzióban ringatni és

hinni abban, hogy elő majd magától is a boldogító idő, amidőn elegendő répa áll a feldolgozó cukoripar rendelkezésére és elegendő cukor a folyton növekedő cukorellátás biztosítására.

A jugoszláv cukorkérdésben, már évek óta, két tábor áll egymással szemben. Az egyik oldalon

a répatermelők, a cukorforgasztók és az illetékes hatóságok

falanka, a másik oldalon a cukortermelő gyárak, amelyek között ott van a pénzügyminisztérium is, mint a két állami cukorgyár tulajdonosa és gondnoka. A két tábor ellentétét igyekezik letompítani és az ország cukorellátásának zavartalan biztosítása érdekében megfelelő helyzetet teremteni: a földművelésügyi minisztérium, a mezőgazdasági kamarák és az államvédelmi felügyelőség.

A répatermelők és a cukorforgasztó közönség, mint már évek óta, azt a nézetet vallja és az ország agrárjellege ezt a felfogást rendíthetetlenül vissza is tükrözi, hogy

Jugoszláviának tulajdonképpen a cukrot és melasszét expor-

táló államok sorában lenne a helye,

ha a cukorgyárak a répa átvételi árát emelnék és a répatermelés intenzitása érdekében, az anyagi áldozaton kívül, nagyarányú propagandát fejtenének ki. A cukorkartellnek mai napig sincs olyan osztálya, amely a gazdaságközönséggel állandó kapcsolatban lenne. Távol is áll attól a gondolattól, mintha a cukorellátás-n kívül mással is akarna foglalkozni. A kész cukor kölcsönzési formája is, mint értesülünk, a cukorkartell irodájának megváltó eszméjeként született meg. Az ország érdeke azonban az, hogy ha már importra szorulunk,

nyers cukrot hozzunk be

és azt a lerövidített üzemű gyárakban, munkáskezek beállításával, raffinálják. Általában, ha a répatermelés növelése nem haladhat

előre és a cukorellátás körüli zavarok sem ülnek el, akkor a legcélszerűbb

ha a cukorellátás és a tartalék kérdését kölcsöntranzakciók helyett: befozattal oldják meg.

A küszöbön álló jugoszláv-magyar külkereskedelmi tárgyalásokra ez a kérdés kitűnő anyag és a csökkenő árucserében nagyjelentőségű lenne. A kölcsönzés gondolatát, mint hírlik, a várnok elengedésére való lehetőség érlelte ki, bár ez irányban a pénzügyminisztérium részéről konkrét ígéret még nem hangzott el. Ezek után, a jugoszláv fogyasztó közönség érdeklődéssel néz a közeli hónapok cukorellátása elé, amely a nyári idényben, a hűsítőitalok, fagyaltok és a befőzés tekintetében, a fogyasztás jelentős emelkedését jelenti.

Teljes tezsímváltozás a noviszádi Ipartestületben

A vasárnapi közgyűlésen kétszeri szavazás után az ellenzék győzött

Külön bizottság vizsgálja felül az eddigi vezetőség munkáját

A noviszádi Ipartestület vasárnap délután tartotta, hetekkel ezelőtt megkezdett évi közgyűlésének folytatását. A közgyűlés rendkívül izgalmas volt.

Délután 3 órától este 10-ig tartott és az eddigi ellenzék teljes győzelmét eredményezte.

Ismeretes hogy a noviszádi Ipartestület közgyűlését már két ízben is megkezdték azonban a hatóság kiküldötte mindkét esetben kénytelen volt feloszlanni a közgyűlést mert olyan vihar tört ki, hogy teljesen lehetetlené vált a közgyűlés rendes befejezése.

Vasárnap délután 3 órakor nyitotta meg a közgyűlést Eiler Henrik alelnök. A két pártra szakadt iparosok már előbb megegyeztek abban, hogy

a vezetőségi jelentések felett vita nem lesz, hanem egyhangulag elfogadják

hogy a közgyűlés menetét meggyorsítsák. Így Eiler elnök a megnyitás után megállapította, hogy a közgyűlés a jelentéseket elfogadta, majd áttérték a következő pontra, az új vezetőség választására.

Három lista indult.

Egy rendőrségi őrző járattal vonult el az utca közepén, a kolostor előtt.

A rendőrök egyike bevilágított a szemközti kapualjba és egy pillanatra láthatóvá vált a báró alakja. Mintha talapatáról leszállt szobor állt volna ott, nekitámaszkodva a falnak.

— Ki vagy? — kérdezte halkán az őrző járattal vezetője.

— A császár nevében s a biboros szolgálatában! — adta megfojtott hangon a megbeszélte jelzőt a leselkedő.

— Mehet! — fogadta el az igazolást a rendőrtiszt s az őrző járattal tovább vonult. Az elhagyatott utcára újra kísérteties csönd szállott.

Negyedóra mulva újra léptek hangzottak föl belülről s a kapu zárában megindult a kulcs.

Kint vontatott, fájdalmas üvöltéssel kutyavonítás hangzott föl: a szemközti kapualjban leselkedő lovag jeladása volt ez a cimboráihoz.

★

A banya Dolecz Panda volt Karafa kassai, eperjesi méregkeverő-nője. A regéci boszorkány, aki Ujhelyi Erzsébetből, a szende menyasszonyból szemérmetlen örömlányt csinált istenverte kotyvasztékáival.

Karafa, föltelepedvén Bécsbe, magával hozta a boszorkányt s állandóan kezeügyében tartotta. Sohasem lehet tudni, mikor válik szükségessé egy újabb bájital, vagy méregpohár. Karafa nemcsak a spanyol inkvizitoroknak volt há-

Eredeti történelmi regény a XVII. századból

(133)

lás tanítványa, hanem honfitársainak, a hírhedt Borgiáknak is.

A kuruzslónő azzal a földadattal jelentkezett a kolostorban, hogy atyja halálhírével elcsalja Johannát s Karafa hatalmába ejtse.

Minthogy a főnöknő be volt avatva a tervbe, Doleczné az apácákban készséges segítőtársakra akadt.

Alig jutott be az épületbe, máris egy apáca rohant be Juliánna lakosztályába.

Előtalálván Johannát, aki éppen az estebédjét fejezte be, az apáca megrendülve mondotta:

— Édes gyermekem, egy idős nő keresi önt! Alighanem valami rossz hírrel jöhetett.

Johannának nagyot dobbant a szíve. Vajjon kitől jön híradás, atyjától, vagy szerelmesétől?

— Édes, jó galambocskám, — sópánkodott Doleczné, amikor Johannával szemközt került, — milyen szomorú eset! Még délből semmi baja sem volt s most talán már nem is találja életben a szegényt.

— Istenem, mi történt? — kérdezte alig hallhatóan a leányka. — Azt se tudom, jó asszony, hogy kiről beszél.

— Atyjáról, drága szép kisasszonyom. A szegény Bittermayer mesterről.

A dermesztő rémület, amely Johannát leigázta, egy pillanatra föl engedett, de csak azért, hogy újabb ijedelemnek adjon helyet. Eddig Apagviért remegett, most atyját féltette helyette.

— De hát mi történt, beszéljen már, néni! — lebbent el ajkáról a sürgetés.

— Nem tudjuk, mi lelte szegényt. Délből hazajött a Pepihez, Weisz Pepihez, a fuvaroshoz, tesszik tudni, aképp meghuzta magát s megebédelt. De már akkor feltűnt, hogy csak úgy immel-ámmal evett. Ebéd után egyszerre csak lefordult a székről, megütötte a guta.

— Szent Isten! — sikoltott föl Johanna.

— Mindjárt borbélyt hívtunk hozzá, aki eret vágott rajta, de csak nem nyerte vissza az eszméletét. Egy órával ezelőtt fölnyitotta a szemét s csak ennyit mondott: Johanna! Hol a leányom, hogy ha előttem elbueszszam tőle? — Mindjárt ideszaladtam, hogy magát, aranyosom, elvezessem hozzá. Jöjjön, talán még élet-

ben találja a szerencsétlent.

Most megjelent a főnöknő, akinek időközben jelentették a kései látogatást s hogy haldokló atyjához hívják a szobaleányt.

— Nincs ugyan megengedve, — szólt résztvevő, kegyes hangon a főnöknő, — hogy ily késő órában bárki is elhagyja a zárdát. Ez az eset azonban oly rendkívüli, hogy veled, leányom, kivételt tesztek. Menj hát. Ez az asszony tisztességes, jóra való nőnek látszik. De, hogy valami baj ne érjen, egy testvérünk is el fog kísérni a haldoklóhoz, legalább imádkozni fog veled!

A haldoklóhoz.

Johanna már repült a szobájába, köpenyt kanyarított magára, kendőt a fejére s visszasietve, sűrű getően mondotta:

— Gyerünk tehát, ne veszítsünk időt. Szegény atyám!...

Nemsokára ismét föltáruult a kolostor ajtaja s három köpenybe s kendőkbe burkolódzott nő lépett az utcára: Johanna, Doleczné s az idős apácák egyike.

A három árnyalak, ott az utca végén, lassan közeledni kezdett.

Ugyanakkor a szemközti kapualjából halkán kilépett a lovag s óvatos léptekkel utánuk osont a gyorsan elsiető asszonyoknak.

Alig távolodott el a három nő a kolostortól vagy nyolcvan lépésnyire, egyszerre éles füttyszó hangzott föl a hátuk mögött.

Az utca erre a jeladásra hirtelen megnépesedett, mindenfelől fekete alakok tüntek föl s kardok csörrentek meg a kövezeten.

Az eddigi vezetőség listájának élén Sztanojesics Zsivkó állt. Vele szemben Tokin Szteván asztalosmester és Neofitovics Iván állítottak külön-külön listát

A szavazás titkos volt és ezért nagyon lassan folyt. A szavazás eredménye a következő: Tokin listája 176, Sztanojesics 168 és Neofitovics listája 56 szavazatot kapott.

Az Ipartestület szabályai szerint új vezetőség csak abszolút többséggel választható. Ezért újabb szavazást tartottak. Neofitovics Iván visszavonta a jelölőlistáját, ezért ezúttal csak Tokin és Sztanojesics között folyt a harc. Az eredmény az volt, hogy

Tokin listája 156, Sztanojesics listája pedig 126 szavazatot kapott.

A győztes lista a következő: Elnök Tokin Szteván, asztalos. Hítteljeszövetkezet elnöke, alelnök Berlet Jakab, akatos, az igazgatóság tagjai: Relics Szreten, Vernácski Mladen, Beyerle János, Domparics Szteván, Szimin Koszta, Budosén Mita, Nesics Jován, Vozárevics Vlada, Fuchs Rudolf és Kojics Gavra. Helyettesek: Nedics Milán, Pajdler Károly, Miskovics Laza, Jan Péter, Lancz Ferenc, Mijatovics Vászta, Bittermann Jakab, Piberger Gyura, Bukovenszki Fránya, Kozarcv Milos, Jovánovics Petár, Nikolics Todor. A felügyelőbizottság tagjai: Gottwald Rajmund, Bugarszki Milos, Kovács József, Bélics Pavle, Gavrilovics Milos.

Megállapították a sztáribecsei mezőgazdasági munkabéreket

A sztáribecsei mezőgazdasági egyesületek és szövetkezetek kiküldöttei értekezletet tartottak, amelyen az 1939. évre és 1940. év elejére a következő munkabéreket állapították meg:

Aratási munkadíjak: Aratáskor, hordás és cséplés nélkül az aratómunkás kap 1 mm és 35 kg bu-

helyettesek: Erdős János, Petrov Szteván, Dömötör István, Popovics Gyóka, Gulicsi András, A becsületbíró tagjai: Latincics Giga, Davidovics Pája, Cizdik Franc, Mogin Mladen és Setykár Lyudevít.

Ezután Tokin Szteván átvette az elnöklést, majd letárgyalták az új költségvetést. A költségvetési tervet elfogadták azzal, hogy a vezetőség lehetőleg csökkentse a kiadásokat. Az iparosok önszervező szövetkezete 6000 dinár szubvenciót kért a testülettől. Danilov titkár erre vonatkozólag bejelentette, hogy

az erre a célra szánt pénz nagy részét az önálló iparkamara érdekében folytatott agitációra fordították és így nem adhatják a szövetkezetnek.

A közgyűlés kimondta, hogy az indokolást nem ismeri el és az agitációs költségeket azok fizessék meg, akik a pénzt felhatalmazás nélkül kifizették.

Indítvány hangzott el, hogy a titkárt, aki ellen sok panasz merült fel, bocsássák el. A közgyűlés úgy határozott, hogy a vezetőségre bízta, hogy az Ipartestület személyzetét saját belátása szerint csökkentse.

Végül meghatározták hogy

bizottságot jelölnek ki az eddigi vezetőség munkájának felülvizsgálására,

majd az elnök este 10 órakor berekesztette az izgalmas közgyűlést.

zát, kerületi lánconként 10 dinárt, fél kiló zsiradékot, 6 kg lisztet és minden levágott 5 kerületi lánconként 1 kocsit szalmát. A keresztezés és a kaparás beleszámítandó a munkába. Ha a részes a hordást is végzi, a hordás ideje alatt a rendes napszám jár az arató munkásnak. Ha az arató munk-

kás az általa learatott termés cséplésénél is segédkezik, akkor három százalék jár az elcséplelt gabonából a munkás csoportnak. Élelmezés nélkül, de ezen három százalékba az etetők, a fűtő és a gépész díja be nem számítható. Az aratási munkadíj, ha a kaszás munkás a hordást is végzi és úgy ő mint marokverője a cséplőgépnél is dolgozik, a szemtermés egy tized százaléka jár a munkásnak, kaszánként 100 kg buza, 50 dinár kaszapénz, 2 kg zsiradék 1 kocsit szalma és a hordáskor teljes élelmezés jár. A marokverőt, aki a hordásnál nem tartozik segédkezni, a részes munkás díjazza. Biztosítékul 150 kg buza kifizető ki kerületi lánconként, egy személyre 5 kerületi lánconként, egy személyre 5 kerületi lánconként kb 15 mm álló buza learatásáért biztosítandó a munkásnak. Dőlő termés esetén aránylagosan emelkedik a munkás járandósága.

A kukoricaművelés munkadíja: Kétszeri kapálás, ritkítás, ekézés, leszedés, cső és szártermés betakarítása alkalmával a munkást egy ötödöröszt csőtermés illeti meg. A termés betakarításánál kocsit a munkaadó ad. Kukoricaszedéskor: szedésért, száronfosztásért, cső és szár betakarítással a csőtermés kilenced része illeti meg a munkást, azonfelül kerületi lánconként egy (5 kg) kenyér és 1 kg szalonna jár a munkásnak. Ugy aratáskor, mint kukoricaműveléskor a természetbeni járandóságokat a munkaadó ígával a munkások szállítják saját lakásukra.

A répművelés munkadíja: Egyszeri sarabolásért, egyezésért, két kapálásért, szedésért és kocsira

rakásért egy ötödöröszt kap a munkás. Ez esetben a munkástól a mag, műtrágya árát levenni nem lehet, de a szeletért járó összeg ötödöröszt szintén a munkást illeti meg. Ha a munkás negyedrészt szerződik, őt terhel a mag, műtrágya értékének negyedrésze, a szelet járandóságából nem illeti őt semmi. A levelet pedig tartozik kocsira hányni.

Napszámok: november, december, január, február, március és április hónapokban 13-15 kg buza ellenértéke. (Ma 20-25 dinár). Hogy a munkás 13 vagy 15 kg buza ellenértékét kapja-e, attól függ, hogy egy-két napra vagy huzamosabb időre alkalmazza a munkaadó. Május és október hónapokban a napszám 32 és fél kg buza az ára (ma 50 dinár). A napszámok élelmezés nélkül értendőek. Az élelmezésért megegyezéssel, megfelelő mérsékelt összeg vonható le a napszámból, ha a munkaadó adja az élelmet. A megállapított összeg első osztályú férfi munkások részére mint minimális napszám bér fizetendő. Gyengébb munkások, nők és fiatal munkások 25 százalékkal kevesebbet kapnak. Csumaszedés, acatolás, répbogárszedés alkalmával a gyermekek 8 kg buza árát kapják (ma 12 dinár). Konvenciók cseléd évi bére 14 mm buza, 10 mm kukorica, 220 négyyszögű kukoricaföld, 200 négyyszögű bostánföld, 800 dinár pénzben, felévre tehénfejés vagy megegyezés szerinti jószágértartás. A bentartá-

A három árnyalak, aki Dolecznét kísérte idáig, ugyanakkor alig volt már tíz lépésnyire az asszonyoktól.

Most a lovag elébe ugrott Johannának, akiket ugyanakkor egészen körül fogtak az emberei is, s halk, de parancsoló hangon mondotta:

— Álljanak meg, asszonyok, egy szavam van önökhöz.

— Uram, nincs joga bennünket feltartani, — szólt az apáca, aki nem volt tisztában vele, hogy kik azok, akik feltartóztatják őket. — Haldokló atyjához kísérjük e szegény gyermeket.

Most beérte őket a három másik fölfegyverzett ember is.

— Mi az, uraim, — kérdezte egyikük, aki a másik kettő vezetőjének látszott, — miért tartóztatják föl ezeket az asszonyokat?

— Semmi köze hozzá, kíváncsi uram, — szólt nyersen a báró, — ne ártsa bele magát a mások dolgába, mert Istenemre, meg fogja bánni az okvetlenkedést.

— Ohó, tisztelt uram, ön nem tudja, kivel beszél — szólt emelt hangon amaz. — Én rendőrügynök vagyok és felsőbb parancsra cselekszem.

Kitárta a köpenyegét s megmutatta a mellére tűzött igazolványt.

— Láthatja uram, hogy jogom van érdeklődni e hölgyek, jobban mondva azok egyike iránt, akire nézve egyébként külön parancsom is van.

— O, ami parancsot illeti — szólt gunyosan a báró, — abban mi sem szűkülködünk.

— Nekem parancsom van arra, hogy ezt a fiatal hölgyet itt a rendőrségre kísérjem, — mondotta a rendőrügynök, Johannára mutatva.

A homályban is meg lehetett különböztetni a leányka fiatalos, könnyed alakját a két másik testest, nehézség között.

— Ez tévedés lesz, uram, — szólt türelmetlenül a báró, — nekünk magasabb helyről van parancsunk e hölgyet illetőleg. S jó lesz tágitani, mert máskülönbösen erőszakkal fogom elintézni őnt.

— Hogyan, ön föllázad a felsőbbeség, a törvény ellen? — méltatlankodott a rendőrügynök. — Kicsoda ön tulajdonképpen?

— Olvan valaki, aki nem szokott mókázni, — kiáltotta a báró s öklével úgy fejbévágta a rendőrt, hogy megtántorodott.

Ez jeladás volt embereinek, akik eddig szótlanul álltak a csoportozatban, de készen arra, hogy bármely pillanatban kardot rántsanak. Most egyszerre tíz-tizenkét kard röpített ki a hüvelyéből s már ugylátszott, hogy a vérontás elkerülhetetlen.

Hanem a rendőrügynök okosabb s talán gyávább is volt, sem hogy szembeszálljon ekkora tulereóvel.

— Uraim, megadjuk magunkat, — kiáltotta ijedten, — engedünk az erőszaknak, mert semmire sem lehetünk hárman tizenkettő ellen.

— Ez már más! — mondotta a báró elégedetten. — El a karddal emberek.

Mindenki visszadugta kardját a hüvelyébe.

— Hanem azt is be fogja látni ön, hogy bizonyos elővigyázati rendszabályokat nem mellőzhetek, — szólt a báró a rendőrügynökhöz. — Meg kell akadályoznom, hogy önök követhessenek!

Parancsolóan rászólt embereire: — Kötözdzétek meg ezt a három urasságot!

A rendőrügynököt és két társát pár pillanat alatt guzsbakötötték.

— És most lássuk a három gráciát, — mondotta élcelődve a lovag, — akik okot szolgáltatnak erre a kis csetepatéra. Világosságot!

Az egyik martalóc tolvajlámpást gyújtott s átadta a főnöknek.

A báró az apáca arcába világitott.

— Ön apáca, tisztelendő anyám, semmi kétségünk benne.

— Az vagyok, uram.

— Önt nyomban visszakísértem a kolostorba és bocsánatát kérem a föltóztatásért.

Az apáca még mindig nem volt tisztában vele, hogy tulajdonképpen mi történt s kiknek a hatalmába esett Johanna, nem állhatta hát meg, hogy meg ne kérdezze: — Elöttünk is titok, uram, hogy kikhez volt szerencsénk?

A báró egy pillanatig habozni látszott, de aztán félrevonta az apácát s halkán ezt sugta neki:

— A bíboros szolgálatában, asszonyom.

Az apáca fejével bólintott, ez a fölvilágosítás megnyugtatta és

hagyta, hogy a báró két embere visszakísérje a kolostorba.

A báró most Doleczné arcába világitott!

— Huh, de förtelmes vén boszorkány! — kiáltott önkénytelenül, amikor a banyának az ijedtégétől még inkább eltorzult, rancos ábrázatát megpillantotta.

A lámpa fénye most Johanna arcába villant.

A szegény leány szótlan rémületben élte át a néhány percig tartó vad jelenetet, amely utjokban feltartóztatva. Az atyjáért való rettegéshez most új aggodalom is társult: vajjon kik ezek az emberek és mit akarnak?

A báró gyönyörködve legeltette szemét a fiatal leány gyönyörű arcán, amelynek angyali szépsége még igazabb volt az imént látott rut boszorkaarc után.

— Valóságos tündér! — kiáltotta elragadtatva a báró.

Magában pedig megállapította, hogy ez a fiatal hölgy nem lehet a Rákóczi-hercegné asszony, mert ennek a szeme kék, a haja szőke, a hercegné asszony szeme meg barna, haja pedig fekete.

De hát akkor ki lehet s miért akarta hatalmába keríteni a tábornagy?

Elbűvölve a leány szépségétől, előzékeny tartással fordult hozzá, s megkérdezte:

— Kihez van szerencsém nagy-ságos kisasszonyom?

(Folytatjuk)

□ 193
 sos cse
 tal elfo
 Az a
 Az uta
 séért, s
 szált te
 tések
 adandó
 amely
 hónapb
 A fer
 határoz
 dasági
 községe
 val.
 A Bács
 közeg
 hogy
 es a
 előz
 tárgy
 Szom
 borban
 gi Egy
 óraker
 gyűlése
 mellett.
 téseket
 fogadta
 zatra,
 kes po
 zott so
 munkás
 is, ame
 szolt h
 ben ism
 rode-ba
 levelet,
 jakat
 munkál
 tette b
 gában
 lentét,
 olyan r
 ahogy
 munkás
 csak
 közt
 A kérd
 egyébk
 A cu
 vény á
 tárgys
 kapcs
 a jövő
 leszáll
 gyárra
 gyalas
 A ga
 tel
 A fős
 kölc
 je
 Szom
 szövetk
 tartott
 borban
 let hely
 már el
 ben ész
 gyűlés
 érdeklő
 reggeli
 (si érke
 egyesül
 kód m
 a közg
 hitte, h
 nem m
 inkább
 Rásc
 zetek
 Gazdas
 ta meg
 la felo

sos cseléd a szentai Gazdakör által elfogadott díjazást kapja.

Az aratógép utáni munkadíj: Az utak levágásáért, kereszteléséért, sarkok vágásáért, kézzel kaszált terület kaparásáért, hibás kötések kijavításáért oly díjazás adandó a gazdasági munkásnak, amely legalább is megfelel azon hónapban előírt napszámnak.

A fenti munkabérekről szóló határozatot közlik az összes gazdasági egyesületekkel és a járás közönségeinek paritásos bizottságival.

A Bácskai Gazdasági Egyesület közgyűlésén elhatározták, hogy a jövőben a cukorrépa és az ipari növények árát előzőleg, a gyárral közös tárgyalás alapján állapítják meg

Szomborból jelentik: A Szomborban székelő Bácskai Gazdasági Egyesület vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta évi rendes közgyűlését Merkl Péter elnöke mellett. Miután felolvasták a jelentéseket és a zárszámadatokat elfogadták, rátértek a tárgysorozatra, amelynek több igen érdekes pontja volt. Így többek között sor került a mezőgazdasági munkások munkabérének ügyére is, amelyhez dr. Zelenay Miklós szólt hozzá. Dr. Zelenay beszédében ismertette a sztáribecsei »Národ«-ban megjelent Jugorasz-körlevelet, amelynek tulmagas munkadíjakat követel a cukorrépa megmunkálására. Dr. Zelenay kijelentette beszéde során, hogy bár magában a kívánságban is sok az eléntét, a munkadíjak kérdésének olyan módon vélt megoldása, mint ahogy azt a Národ cikke tálalja a munkásság elé,

csak a munkások és gazdák közti ellenséges viszony elmérgesedéséhez vezet.

A kérdés megoldása érdekében egyébként a bánáshoz fordulnak.

A cukorrépa és más ipari növény árának megvitatása volt a tárgysorozat utolsó pontja s ezzel kapcsolatban elhatározták, hogy a jövőben az árakat előzőleg, még leszállítás, illetve termelés előtt a gyárral együttesen folytatott tárgyalások alapján állapítják meg.

A gazdasági szövetkezetek főszevetségének közgyűlése

A főszevetség 100.000 dináros kölcsönt vesz fel a munka fellendítése érdekében

Szomborból jelentik: A gazdasági szövetkezetek főszevetsége vasárnap tartotta évi rendes közgyűlését Szomborban a szombori Gazdasági Egyesület helyiségében. Mivel a vezetőség már előzőleg lemondott a főszevetségben észlelt széthuzások miatt, a közgyűlés és az új választások elé nagy érdeklődéssel tekintettek. Már a kora reggeli órákban nagyszámu autó és kocsik érkezett Szomborba, a gazdasági egyesületek kiküldöttjei és több gazdálkodó maga is eljött, hogy részt vegyen a közgyűlésen, amelyről mindenki úgy hitte, hogy igen viharos lesz. A vihar nem maradt el, bár inkább csak kisebb szócáták dúltak.

Rásics Gavra, a gazdasági szövetkezetek főszevetségének és a szombori Gazdasági Egyesületnek elnöke nyitotta meg a közgyűlést, utána Köröm Béla felolvasta az évi jelentést. A jelen-

tések felolvása után Davidovics György beográdi szövetségi titkár felszólalása következett, Davidovics egyúttal gratulált az egyesület működéséhez. A közgyűlés elhatározta, hogy 100.000 dináros kölcsönt vesz fel a munka fellendítése érdekében.

A zárszámadatok elfogadása után megadták a lemondott vezetőségnek a felmentvényt és sor került az új választásokra, amit tekintélyes vihar előzött meg. Többben felszólaltak, hogy a választást halasszák el és minden szövetkezet odahaza, otthonában nyugodtan fontolja meg teendőit. Többben elneveztek egy általános vita végül is abban nyert befejezést, hogy öttagú jelölőbizottságot választottak, amely az alábbi listát nyújtotta be: Elnök: Rásics Száva, igazgatósági tagok: dr. Reök Andor földbirtokos Horgos, Findeis Ferenc Gákovó, dr. Bogdánovics Száva Sztainsics Herczegh Kálmán Bajmok Junga Márton Gákovó, dr. Tibor Ervin Szombor, Millin Gávra Gákovó, Kreps Valentin Bácskai-Eresztovác, Merkl Péter Szonta, dr. Sikk Károly Kula. Poth János Szombor Leibach István Bajsa, dr. Falcione Árpád Bajsa és Merkl Péter Szombor. A felügyelőbizottság tagjai dr. Fernbach Péter Temerin, dr. Róza Béla Szombor, Héger Vendel Gákovó és Beskalics Zsárkó Novi-Sóvá. Az országos szövetség kiküldöttje Rásics Gavra, helyettese Merkl Péter Szombor. A közgyűlés a listát teljes egészében elfogadta és a fenti vezetőséget választotta meg.

Növényvédelmi teendők május hónapban

Konyhakertben. A melegágyban nevelt palántákat kísérjük figyelemmel, nehogy a földibolhák a palántákat elpusztítsák. A cukorborsó kikélt palántáit sokszor lerágják a kis lucerna-barkók, melyeket nikotinoldattal vagy arzénoldattal való permetezéssel irthatunk. A kerti munkák alkalmával a már felmelegedett talajban feltalálhatjuk már a pajort, bagoly-pillehernyót, tehát

ezeket pusztítsuk minden erőnkkel.

A melegebb idővel megindul a lótetű vándorlása is, pusztítsuk ezeket is minden módon.

Virágoskertben. A télire betakart bokrokat, cserjéket kibontva vizsgáljuk meg, nincs-e rajtuk kártevő, ha ilyen találunk, irthatjuk ki. A rózsákon pajzstetveket, levéltetűtojásokat okvetlenül el kell pusztítani. A virágoskertben levő fiatal növényeken sokszor telelkezik a földibolha (keresztés virágok, rezedák), ezeket nikotinoldattal való permetezéssel vagy rovarporral való porozással irthatjuk. A mályvaféléken levélbolhák, apionok jelentkeznek, az előbbieket a leveleket, az utóbbiakat a bimbókat pusztítják, sőt magában a szárban is élnek. A bimbókon található hosszú ormányu ápiónt naponta szedjük,

mert az összes bimbókat elpusztítja. A virágoskertben sem árt a bordói lével való permetezés sem, sok gombabetegségnek elejét veszi ez.

□ **Vasárnap vásár volt Petrovo-szelón,** amelyen noha vidéki nagykereskedők nem voltak, igen sok állat cserélt gazdát. Jó ára volt a sertéseknek, marháknak, lovaknak. Két éves csikó 2-3000, 4 éves ló 4500-5000 dinárért cserélt gazdát. A süldő malacok kg-ja 8.50 és a marhák kg-ja 3.50-4 dinár volt. A kirakodó vásár is jól sikerült.

SPORT

A Davis Cup második fordulójában Jugoszlávia Magyarország ellen játszik

Az idei Davis Cup első fordulójában Magyarország Bukarestben Romániával Jugoszlávia pedig Zagrebban Irországgal mérkőzött.

A jugoszláv-ír mérkőzés második napján a párosra került sor, amelyet a Puncsec-Mitics pár 6:1, 6:4, 6:2 arányban biztosan nyert meg a Rogers-Egan pár ellen s ezzel Jugoszlávia már vasárnap este 3:0-ra vezetett, amivel biztosította a továbbjutását (Az ir játékosok Zagrebból Beogradba utaztak, ahol Beograd-Dublin városközi versenyt rendeznek.) Bukarestben a román-magyar mérkőzés harmadik napján Caralulis 3:6,

8:6, 6:4, 6:2 arányban győzött Gáborv ellen, Asbóth pedig 1:6, 6:2, 6:3, 6:8, 6:1 arányban győzött Schmidt ellen s így végeredményben Magyarország győzött 3:2-re, amivel bejutott a második fordulóba.

A második forduló sorsolása szerint a jugoszláv csapat ellenfele a magyar csapat lesz. A magyar-jugoszláv Davis Cup-mérkőzést a hét 3 utolsó napján rendezik meg Budapesten, a margitszigeti pályán.

Egyéb Davis Cup-eredmények: Varsó: Lengyelország-Hollandia 3:1. Bécs: Németország-Svájc 3:0.

Futball-eredmények

SABAC: Mácsva-Isztra 4:3 (2:1) bajnok. Góllövők: Grujicsics (2), Rogics és Szeferanovics (Mácsva) illetve Brzak Marjanovics és Fizovics.

ZAGREB: Zselyeznicsár-ZET 3:0, Spárta-Konkordia 2:1. A ZET veresége folytán a Konkordia lett a zagrebi alszövetség bajnoka.

Magyar nemzeti bajnokság: Szolnoki MÁV-Ferencváros 1:1 (1:1). A nagy érdeklődéssel várt mérkőzésnek 8000 nézője volt. Az eredmény reális, góllövők Sárosi dr. illetve Kolláth. — Egyéb eredmények: Újpest-Phöbus 4:1, Szeged-Elektromos 3:0, Taxisok-Zugló 4:1, Nemzeti-Budafok 4:2.

Cseh liga: Szlavia-Kladno 10:0, Pardubice-Viktória Zsiskov 3:1, Bata SK-Pilsen 2:0, Sleszka Osztrava-Spárta 1:0, nagy meglepetés.

SZKOPLYE: Beograd-Szkoplye 3:0 (1:0) városközi mérkőzés.

PLOESTI: Kispeszt - Victoria 3:2 (1:1). A Kispeszt ezzel befejezte romániai kirándulását, amelynek során egy hét alatt négy mérkőzést játszott 2 győzelemmel s 1 döntetlennel.

Olaszország: Ambrosiana-Genova 3:1, kupa-elődöntő. A másik elődöntő mérkőzés (Milan-Novara) 0:0 állásnál a nagy vihar miatt félbeszakadt.

BEOSZIN: Cement-Sztrazilovó 9:1. Ezzel a Cement megnyerte a csoportbajnokságot.

Rövid sport hírek

A tonola-járású serlegtorna második fordulója június 11-én kezdődik JAK-Bela Zvezda és Csantaviri AK - Spárta mérkőzésekkel.

A beogradi sajtó a bukaresti válogatott mérkőzésről megállapítja, hogy a jugoszláv csapat főleg azért szenvedett vereséget mert csapatrészében nem volt összhang és játékában nem volt rendszer.

A budapesti Nemzeti, mint már jelentettük, szombaton és vasárnap a Bata SK meghívására Borovón vendégcserepel.

Budapesten vasárnap Budapest-Kassa városközi ökölvívó versenyt rendeztek, győzött Budapest 14:2 arányban.

A magyar nemzeti bajnokság heti másora: szerdén Nemzeti-Ferencváros, vasárnap Ferencváros-Elektromos, Budafok-Hungária, Phöbus-Zugló, Taxisok-Szolnoki MÁV, Bocska-Ujpest, Salgótarjáni SE-Kispeszt.

A noviszádi alszövetség első osztályában még 3 mérkőzés van hátra: Radnicski-Gragyanszki, Szloga-Isztra és a félbeszakadt Mácsva-Gragyanszki mérkőzés 35 perce.

Portugália bajnokságát az FC Portó, tehát vidéki csapat nyerte meg. Második a Sporting (Lisszabon) és harmadik a Bemfica.

Hogy áll a bajnokság?

NOVISZÁDI ALSZÖVETSÉG

1. Vojvodina	14	11	1	2	59:20	23
2. Mácsva	13	9	2	2	55:27	20
3. ZsSK	14	7	1	6	50:24	15
4. NAK	14	5	4	5	27:27	14
5. Gragyanszki	12	5	2	5	35:37	12
6. Szloga	13	5	1	7	25:46	11
7. Isztra	13	2	4	7	18:40	8
8. Radnicski	13	1	1	11	11:67	3

SZUBOTICAI ALSZÖVETSÉG

a) Szubotica csoport

1. ZsAK	12	11	0	1	66:11	22
2. Bácska	12	9	1	2	45:13	19
3. SzAND	11	7	2	2	21:21	16
4. SzMTC	12	2	3	7	15:23	7
5. Bunyevác	12	2	3	7	13:30	7
6. Sport	12	2	3	7	8:38	7
7. Zrinyszki	11	1	2	8	20:48	4

b) Vidéki csoport

1. Dulcis	17	10	3	4	48:28	23
2. Gragyanszki	18	9	4	5	33:27	22
3. Apatini SK	17	9	2	6	51:33	20
4. JSK	17	9	2	6	38:26	20
5. OSC	17	7	5	5	30:22	19
6. Jugoszlóven	16	7	4	5	43:23	18
7. Szentai AK	18	6	5	7	23:31	17
8. Bozdóni SE	16	7	1	8	32:39	15
9. Sz Sport	15	3	1	11	16:39	7
10. Crvenkai SK	17	3	1	13	25:66	7

MAGYAR NEMZETI BAJNOKSÁG

Újpest	20	16	2	2	79:24	34
Ferencváros	19	14	4	1	72:32	32
Hungária	20	13	4	3	57:26	30
Kispeszt	20	12	3	5	48:31	27
Nemzeti	19	9	6	4	42:31	24
Szeged	20	8	6	6	41:27	22
Budafok	20	7	6	7	34:35	20
Szolnok	20	8	3	9	35:43	19
Phöbus	20	6	6	8	38:44	18
Taxisok	20	5	5	10	51:55	15
Elektromos	20	5	5	10	29:41	15
Bocska	20	3	4	13	25:54	10
Zugló	20	2	3	15	26:72	7
Salgótarjáni SE	20	2	1	17	21:84	5

KUGLI HIREK

A noviszádi Gragyanszki alább felsorolt játékosait kérjük, hogy ma este 8 óra feltétlenül jelenjenek meg a klubhelyiségben: Augusztin, Csóvics, dr. Wagner, Kelemen, Kiszt, Lázár I, Lázár II, Meisl, Boross, Georgijevics, Milinszki, Busa, Pénzes és Gaál. — A vezetőség.

84 ÉVES URIEMBER 80 ÉVES MENYASSZONYT KERES:

A menyasszony anyja helyett, ki rég meghalt, akad-e valaki, kit ez eset meghatározzon, aki az ifjú arát majdan gyámolítja. És az anyja helyett — felvilágosítja. SANYARU VENDEL

A lezuhant kínai pilótanő hősi élete

Newyorkból jelentik: Tragikus repülőszerecséltenség áldozata lett egy ismeretlen pilótanő Hilda Yen Ala-bama államban felszállás közben repülőgépe fába ütközött és lezuhant. A kínai pilótanő súlyosan megsebesült a szerecséltenség következtében.

Olcsó fehérenemű hetek
április 24—május 13

nos részvételt keltett Amerikában, ahol jól ismerik Hilda Yen nevét. Mint arról a Paris-soir is beszámol, Hilda Yen egyik hősnője a kínai háborúnak. A fiatal leány apja nagy szerepet játszott a kínai hadjáratban. A pilótanő apja orvos és a kínai egészségügyi szolgálat vezetője. Hilda Yen Európában képezte ki magát pilótává. Olaszországban tette le a pilótavizsgát és ott kapta meg igazolványát is. Amerikában tanulta meg a hadirepülés technikáját és bombavetőgépek vezetésére is kiképezte magát. A japán-kínai háború kitörésekor visszatért hazájába, belépett a hadseregbe.

Hadirepülő lett és sok légi harcban vett részt.

Katonai karrierje azonban nem tartott sokáig. Ugy találta, hogy értékeket szolgáltatnak tehát hazájának ha külföldre utazik és ott fejt ki propagandát hazája érdekében.

A bátor pilótanő, aki több kitérítésben részesült hadi teljesítményeiért, levetette az egyenruhát és Észak-Amerikába utazott. Az Egyesült Államokban előadásokat tartott hazájáról. Az előadásokat jótékony célra hirdette és a jövedelmét a háború áldozatainak juttatta. A nagyműveltségű bájos kínai leány igen nagy szolgálatokat tett hazájának az Egyesült Államokban. Előadásait állandóan nagy közönség látogatta és a sajtó is gyakran foglalkozott személyével. Hilda Yen állandóan újabb és újabb akciókon tette a fejét, mert egyre nagyobb anyagi és erkölcsi támogatást akart szerezni hazája részére. Előadásainak legfőbb témája természetesen a háború volt. Hangoztatta, hogy nem külföldi beavatkozást sürget harcban álló hazája érdekében és nem idegen katonaságot kér, mert a kínai hadsereg elegendő számú katonával rendelkezik. A külföldi államoktól

gazdasági támogatást kért és az amerikai közvéleményt arra kéri rávenni, hogy hasson közre a kormányval. Kína hathatós támogatása érdekében.

Hilda Yen a kínai Vöröskereszt alnőke még ma is, noha jelenleg távol van hazájától. Amerikai propagandakörútja olyan nagy érdeklődést keltett fránya, hogy a filmipar is felfigyelt rá. Néhány héttel ezelőtt egy hollywoodi filmgyár szerződéssel kínálta meg. Hilda Yen elfogadta a szerződést és elhatározta, hogy

filmszínésznő lesz.

Kijelentette azonban, hogy nem szí-

nésznői babérokra vágyik, hanem a szerződést kizárólag azért fogadja el, hogy több pénzt kereshessen és jövedelmét a kínai háború áldozatainak juttathassa. A hollywoodi filmgyár igen magas honoráriumot biztosított a szerződésben Hilda Yen számára, aki azonban ennek ellenére nem játszhatja el a számára kijelölt filmszerepet mert tragikus balesete megakadályozta ebben.

Hilda Yen propagandakörútja során saját kis repülőgépén utazott egyik városból a másikba. Két nappal ezelőtt az Alabama államban levő Montgome-

Jól ápoltt nő minden igényét kielégíti fehéreneműnk finomsága

ry városába utazott, ahol szintén előadást kellett volna tartania. Utközben azonban eltévedt és Alabama állam területén egy elhagyott helyen leszállt. A leszállásnál semmi baj sem történt, ellenben, amikor ismét el akart indulni repülőgépével, a gép felszállás közben a közelben álló fák koronájába ütközött és lezuhant. Miss Hilda Yen a zuhanás következtében igen súlyos sérüléseket szenvedett. A szerencsétlen kínai leányt, aki hazafias önfeláldozó munkája közben járt szerencsétlenül, kórházba szállították.

URANIA MOZI, Noviszdád

Ma délelőtt 11 órakor **MATINÉ**
Ma 5, 7:15 és 9:15 órakor

„Titkos jel L. B. 17”

Szenzációs kémkedési film, érdekesítő jelenetekkel. Főszereplő **Willy Birgel**

Fűzők

Melltartók
Párisi modellek
Gyógyfűzők

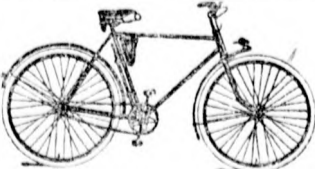
STROMER - MIDERSZALON
Noviszdád, Usztavszka u. 18. (Weiss ház)

A helyi iskolai bizottságnak szüksége van 1 vagy 2 épületre, amelyben 2 vagy 4 tanterem helyezhető el, melyeknek hosszúsága 9, szélessége legkevesebb 5 méter és magassága 3-4 méter. Ezen helyiségek mellett még 1 irodahelyiségre és legalább 1 szoba és konyhából álló iskolaszolgálati lakásra, udvarra, kamrára és illemhelyekre van szükség. Számításba jöhetnek a következő utcák: Kralja Petra II, ucca a lövöldtől, Cera Dusana ucca félig, az összes mellékutcákkal, az összes mellékutcák a szombori és szubotici uttól a Petlova uccáig. Ajánlatokat a helyiségek és havi bérösszeg megjelölésével legkésőbb május 30-ig kell benyújtani az iskolai bizottságnak Vladika Platona u. 2. vagy telefonon 34-03.

A helyi iskolai bizottság üléséből. Jegyzőkönyvi szám 17. 1939. április 28-án 3198

Kerékpárt

Noviszdádon legjobban nálam vásárolhat:

„JUNG” Szuszedszky, Noviszdád

Satarikova 9. Telefon 32-69 Nagy választék mindenféle gyártmányokban!
10.000 dináros balesetbiztosítás

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

Városi Mozi, Szubotica

Csütörtöktől május 4-től

Stefan Zweig

nagy regényes élettrajzának pazar németnyelvű filmváltozata

Marie Antoinette

A legszebb francia királyné tündöklése és tragédiája

Az utolsó évek legnagyobb filmeseménye

A főszerepekben:

Norma Shearer, Tyron Power

John Barrymore, Joseph Schildkraut

Rövidujju sportingek kellemes nyári viseletre

EGY JÓ HAZISZER TÖBBET ÉR EZER JÓTANACSNÁL! Mindenkit meggvőz arról a

„Növényharmat”

a legjobb és legerősebb házi fluid. 3 csepp elég bedörzsölésre, vízzel szőblítésre, kockacukron elszopogatva, stb. Ára 12.— dinár. Kapható mindenütt! Csak zöld üvegekben való!

ALLAST KERES

FÜSZERKERESKEDŐ SEGÉD, jó munkás, elhelyezkedést keres. Cim a kiadóban. 3273

ELADÓ

CSINOS CSALADI HAZ a város központjában szabadkézből eladó. Cim a kiadóban. 3209

ELADÓ 100 darab 7 hónapos és 140 darab 4 hónapos süldő. Pusta Ugljara. Čepin. 3219

OLAJFESTMÉNYEK, eredeti márkás képek eladók Schönberger, Noviszdád, Safarikova 7., földszint balra. 3292

KÉT KIS patkányfogó foxi és egy vadászkutya eladó. Noviszdád, Temerinszka 102 3283

KERESLET

JOBB HÁZRÓL való fiu tanoncnak felvétetik. Tolsztojeva 43. fűszerüzlet, Noviszdád. 3291

ARTISTA TÁNCZÁMHOZ táncosnőket keresünk. Kezdők is jelentkezhetnek a noviszdái Szloboda-szálló 40. számú szobájában délelőtt 10-12 óra között. 3287

KERESEK megvételre egy jókarban lévő 1-es vagy 2-es Wertheim pénzszekrényt. Ajánlatokat kér: Trafik, Boulevard Kraljice Marije 2., Noviszdád. 3282

MINDENFES fiatal háziszolgát lehetőséggel, aki már kávéházban dolgozott, felvesz »Mignon» cukrászda, Noviszdád, Kralja Petra II. 13. 3284

A május 14-15-i **Bérmálásra** szerezz be minden rövid és divatáru szükségletét **Perepatits**-nál Noviszdád, Kr. Petra II. 39 (Gyümölcspiac)

SZVICSEVICS női divatszalon keres ügyes varrónőt. Noviszdád, Maszarikova 6 3293

KÜLÖNFÉLE

Bérmaajándéknak

jó órát, ékszerrel legelőnyösebben vásárol Buchmüller ékszerésznél, Noviszdád, Kr. Petra I. 18. 2746

Dr. Filipon creme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Küchler, Vrsac. 2474

2500.— dinár befektetéssel havi 1000 dinárt kereshet. Levezetés horvátul. »ANOS» Maribor, Orožnova ul. 6. 4742

BÉRMÁLÁSRA divatos női és férfi karórák 90.— dinártól kezdve más ékszeraru jótállás mellett kapható. Krausz Samu órásnál, Noviszdád, Pasiceva 32, villamos megállóban. 3220

A szép gyermek fehérnemű viselete öröm a gyermeknek — öröm a szülőnek

MOLY

ellen adja megőrzésre szőrméjét bundáját Braun szűcsnek, Kralja Petra II. 36. Teljes garancia 2592

LEGSZEBB FRIZURÁKAT, tartós ondulást, hajfestést legszakszerűbben JURK fodrász-szalonjában készítik. Noviszdád, Kralja Petra II. 32. 2690

SZEPLŐT, pattanást, hámlást, orrvörösödést és más arctisztatlanságot pár tégely használatá után biztosan eltüntethet DARUVÁRI krém minden szaküzletben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszer-tár, Szubotica.

KIRÁNDULÓK legjobban és legolcsóbban Martinnál szerezhetik be szűcslejteiket. Noviszdád, Ribnyi trg 5. 3213

„Orthopéd” cipőket

minden fájóslábra, a legújabb módszerek szerint garanciával készít **Gál István, Szubotica Zrinjski tér 2**

FIZESSEN ELŐ A REGGELI UJSÁGRA

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija **Szerkesztőség és kiadóhivatal:** Noviszdád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50 **Telefon: 21-37, éjjel 20-58** Felelős kiadó: **Andréa Dezső**

A kiadóhivatal teljes vezetője: **Blazsek Ferenc**

Pretpлата — Előfizetés:

Egy óra . . . . . 28.— dinár (kihordó útján 30 din.)

Három óra . . . . . 80.— dinár (kihordó útján 86 din.)

Félévre . . . . . 160.— dinár (kihordó útján 172 din.)

Iszlazi svakodneвно - Megjelenik naponta

Post. čekovni račun — Postacekk számla: Zagreb, 46.692